

Carmē de somnio vite De mōte

Non pmitit discretio passiones aliq̄s germa
re vel crescere. nō q̄ placeāt aut pulcre sint/
sed ne deteriores inualescāt passiones/sicut
retundit clau' clauo. ⁊ dolor ē medicina do/
loris. Sic em̄ respect' humane laudis v'l ti
mor infamie vincit aliq̄n turpiores adulteri
orū ⁊ stuproz ⁊ rapinarum/aut alioz hmoi
flagitioz opatōes. sic tolerabilius est pmit/
tere dimissionē odiosam fieri inter quosdā p/
sonas/q̄ impudico se amore ꝓmaculent. sic
ad felicē reipublice ministratiōē/inducun
tur ipsi principes aliq̄n ꝓ fame reꝓmissioz
Sic ad lras cognoscēdas pdest puer' emu
latio quedā (licet viciosa) vt socios eruperēt
¶ Rursus discretio sicut pmitit passioes ali
quas vitupabiles/sic aliquas laudabiles/ꝓ
sertim feruidas ⁊ sublimes q̄nq̄ cessat indu
cere/si in deteriore exitū eas versū iri cogno
uerit. Utpura si parere sibi. si frenū suū pati
postea recusat. Nō em̄ p̄ntia t̄mō specta
re satis habet discretio/sed rez exitus prudē
ter ipsa metū. Nihil quidē sublimius/sed ni
hil piculosius ⁊ tēptationibz magis exposi
tū/q̄ ambulare ꝓ viā affectōis amorole duz
vehementiā in se habet. sic amor vti/zēl' do
m' tue/vehementissima ē passionū. ¶ Postre
mo placet ipsi discretioni/sobria mēs ⁊ mo/
desta/si t̄n sollicita ē ambulare cū deo suo ꝓ
viā mandatoz suoꝝ. ⁊ hoc viā regia a patri
bus trita/tanq̄ si iūmētū sit apud deū. tāq̄
ꝓterea sit asina quā agitāt ierusalem. ⁊
Plus inquā placet tal' quedā rudis mens ⁊
arida terra sine aq̄/q̄ si reiecto freno discreti
onis/q̄reret ductu ꝓprioꝝ affectuū in mira
bilibz sup se ꝓꝓrupta mōnū ꝓtēplatiōis. ꝓ al
ta ⁊ sublimis sapie. ꝓ desideria flāmātia q̄bz
accēdit felicit' q̄dē si discretōi sp̄ inbēserit/sal
uare se in mōte/ ⁊ illic despectis imis iubila
re deo i decacordo psalterio cū cātico i citha
ra/ ⁊ cū ꝓpha abacuc dicit' ex snia. sup excel
sa mea deducet me victor i psalmis canentē.

Finit.

Carmen ad Petrus

de Alyaco Cameracen. Cardinalē/quō hec
vita quoddā somniū est.

P Et re que totum frontis replenit
Somniū cur nō miseraz vocemus
Pluriū vitā: an caret sopore
Cor vigilantum?
Non caret/nam quas aliunde somni
Tradimus causas/nisi q̄ recludit
Dissa de cor/de cerebri meatus

Fumida nubes?

Quis ⁊ quantus varius frequensq̄
Fumus occursans modo vel recurans
Occupat sensus vigiles ab intus
Idola turbans
Ebrj testes/varijs homo fit
Ebrus causis/ꝓout appetentum
Passio sese/vehementer alto
Corde profundat
Nonne vesano furiant amore
Plurimi sic dat odium vel ira
Liuor aut zelus vel opum cupido
Gloria vana
Error hinc in vi stolidus resultat
Estimatiua/species quod intro
Res quasi veras capit/ac ineptum
Iudicium fert.
Somnians crebro vigil esse credit
Disputat verusq̄ facit/reflectens
Se super/dicit vigilo nec erro
Somniculosus.
Solvitur somnus quid eum sefellit
Conspicit/vultis simili carere
Deliramento/viciosa primum
Passio cedit.
Clana virtutum simulacra fingit
Passio/nunq̄ bona iudicatrix
Fert suam prauus frenesim/videbit
Liber ab illa.
Liberat clamor/melius monentum
Solvit letargum/reuerisa cessat
Pena si detur/sine vel furoris
Tempora labi.
Sortis humane miseratus esto
Suavis interpret/ratio vigorem
Seruat in paucis/habet hinc minorem
Culpa reatum.

Finit

Incipiunt capitula

huius opusculi de monte contemplationis

Capitulum. i.

Causa quare de materia taz alta cō
scribit gallice potius q̄ latine. et
simplicibus et illiteratis potius
q̄ doctoribus.
i L'atura ⁊ magna scientia nō ē om
nino contemplatiuis necessaria.
ii De duobus hoim generibus. ⁊ qui
habiliores sunt ad contemplatiōē
iii De duobus modis contemplatiō
nis. vno in scientia. alio in affectu

v De magna differentia inter sapientiam et scientiam.
 vi Quod nullus debeat dici sapiens nisi sit bonus.
 vii Quod simplices et idiote possunt pervenire ad sapientiam per exemplum a simili.
 viii Que sunt opera per que deus perfectus cognoscatur.
 ix Continuatio brevis seu epilogus pre dictorum.
 x Quod amor dei principium est et finis vite contemplative.
 xi Quod amor mundi primo est remouendus.
 xii Qualis sit pena in dimittendo amorem mundi.
 xiii Quod aliquis possit amittere amorem mundi per exemplum ostendit.
 xiiii Quod legere aut audire sanctorum aut sanctarum vitas prodest ad contemplationem.
 xv De angelorum suffragiis et adversitatibus atque generibus aliquorum hominum per speritatem vel adversitatem habentium.
 xvi Incipit loqui de scala contemplationis dei. cuius tres sunt gradus. scilicet humilis penitentia. locus secretus cum silentio. fortis perseverantia. ut beatus Bernardus ponit super Cantica canticorum.
 xvii Quod a labore active viteicipi debet vita contemplativa.
 xviii Gratia singularis aliquibus collata non est ab omnibus imitanda. Et quod multi operam positum facientes sunt decepti.
 xix In quo consistit perfectio vite contemplative per similitudinem amoris mundani declarat.
 xx Qualis sit amor dei quem contemplativus habere debet.
 xxi De secundo gradu contemplationis et duro officio ibidem existente.
 xxii In quali statu sit contemplativus in secundo gradu contemplationis.
 xxiii De duobus modis silentii et solitudinis.
 xxiiii De naturali secreto.
 xxv Quod corpus contemplativi debeat ordinari. et de impedimentis advenientibus.
 xxvi Disputatio quod vita contemplativa sit proficua et primo sibi ipsi.
 xxvii De profectu magno quem contemplativi alijs afferunt.
 xxviii Quod non sit superbia tendere ad vitam contemplativam ostendit per exemplum.
 xxix De excellentia contemplativi super activos

xxx De necessitate gratie dei ipsi contemplativo.
 xxxi Qualiter anima in contemplatione dicit elevari super corpus et quodammodo ipsum deserere. et efficit simplex et unica.
 xxxii Memoria libri magistri Richardi de sancto Victore de contemplatione.
 xxxiii De tercio gradu contemplationis. et similitudines quedam naturales.
 xxxiiii Quod fortis perseverantia necessaria est contemplativi declarat per exemplum.
 xxxv De impedimentis pluribus ne possit quis montem contemplationis ascendere.
 xxxvi De quibusdam adhuc alijs impedimentis in via ista.
 xxxvii Quidam modi meditando qui possunt servari in contemplatione.
 xxxviii De modo contemplandi quem beatus Bernardus tenuit in principio.
 xxxix De alio modo meditando per exemplum mendicantis.
 xl Comendatio istius modi contemplationis tanquam securi. utilis et levis.
 xli De modo servandi in contemplatione secundum istum modum.
 xlii De tribus dei iudicijs ante oculos mentis revocandis per materiam contemplationis.
 xliii Quomodo quidam deficiunt in perseverantia forti. et ideo in contemplatione modicum proficiunt.
 xliiii Quaedam imaginatio montis cum tribus tabernaculis siue habitaculis scilicet fidei. spei et charitatis.
 xlv De tribus modis quibus gratia dei datur.

Finit.

Prologus in tractatum eiusdem domini Johannis de Berson Cancellarii Parisiensi. de contemplatione. ex gallico in latinum translatus.

Capitulum. i.

Causa quare de materia tam alta conscribit gallice et simplicibus et illitteratis.

Irari nonnulli fortasse poterunt ac querere perinde cur de materia tam sublimi. parata de vita contemplativa scriperim tractatum presentem idiotis simplicibusque. videlicet fororibus meis. ac etiam lingua materna gallicana. et non potius sermone latino ipsis scientia ampliori ibus. cum ista materia ad illitteratos simplicibus non pertinet.

De monte

neat: Ad quod ego inquam. Quia em̄ i libris
varijs doctorū sanctorū de vita p̄acta subtri
liter tractat̄/vt pote a sctō Gregorio i morali
bus. necnō a beato Bernardo sup Cantica
Ire a Richardo de sancto victore. et a q̄s plu
ribus alijs. ad dicta quorū eruditi scientijs
confugijs facere possūt. Idcirco talibz scri
bere talia supsedeo. Sed est secus de simpli
cibus et illitteratis/p̄sertim sorozibz meis/
quibz p̄sentia conscribo de materia p̄templa
tionis/latinos sermones intelligere nō va
lentibz. Et cū dicat ap̄lus/q̄ mulier innu
pta et virgo/cogitat q̄ dñi sunt/vt sit sancta
corpe et spū. que autē nupta ē/cogitat q̄ sunt
mūdi/quō placeat viro suo. Ideo vtilius et
p̄uenientius me p̄pilare et scribere nō posse
iudico dictis meis sorozibus (que dei gratia
p̄dicō absqz matrimonij vinculo viuere. p̄po
suerūt) qz quōmō et ipse deo placere poterit
eidē famulando continue/eūqz amādo et ho
norando. Nec earū me simplicitas ab ope
re illo retardare habet. cū fm̄ intellectus sui
capacitatem velim p̄cedere/quem in eis ex
pertus suz/nihil incomphensibile diciturus
aut difficile.

Capitulum. ii

Litteratura magna et sciētia nō ē om̄ino
p̄templatiuis necessaria.

Uāuis autē copia sciētie et littera
tura eruditioqz legis diuine ac sa
cre scripture/nō modicū ad apicē
cōtemplationis volare cupientibz p̄stet am
miniculū. nihilominus idipsuz interdū ob
est multū pluribus. nō quidē ex se/sed occasi
one inflationis ex scientia p̄uenientis et acce
pte. Impossibile autē est ad veraz contēpla
tionē alio itinere qz p̄ humilitatē p̄uenire/ si
cut dicit ap̄lus. Si quis inter vos videtur
sapiēs esse i hoc seculo/stultus fiat vt sit sa
piens. Hoc est/ intellectū suū hūillet/stultū
se reputās respectu diuine sapie/puta nō va
lens comphēdere dei iudicia atqz opa. Hic
est q̄ in contēplationis acquisitione pluri
bus sciētificis/viā ad eam p̄ueniendū nil tan
tuz intercludit/qz q̄ se hūiliare dedignant. s.
eorz intellectū occupādo et summittēdo my
sterijs redemptionis dñi nostri. suisqz factis
tā humilibus et exemplis relictis. Et tū
p̄ istud ostiū qd̄ tam humile atqz bassum ē/
nō intrās fur est et latro/inuanūqz laborat.
Sicut dicit dñs. In vanitate sensus sui ca
pite incedēs leuato/in magna scz sui intelle

ctus reputatione et sciētie sue/spernēs incli
nari efficiqz vt paruulus. nūqz p̄ ostiū illud
humile poterit introire/qn̄ potius offendet
abibit retrozū ad instar quorundā dñi no
stri discipulorū. d̄ quibus scriptū est. q̄ abi
erunt retrozū/cū scz eū capere et intellige
re nequinerāt de sui corpis mysterijs docen
tem. Qua dēre etiā accidit quosdāz doctissi
morū optasse/q̄ vtinā ad tantā sciētiā nun
qz p̄uenissent/sz potius p̄māssissent i sua sim
plicitate/quemadmodū matres eorū sine lic
teratura. Nō ratione sciētie ex se/q̄ scz pro
ficua nō esset. immo p̄dest multuz p̄ oēm mo
dum ea vtenti bñ/humiliter et in dei gratia.
sed p̄uenit istud ex surreptione supbie. sicut
dicit ap̄lus. quia sciētia inflat. Accidit itēz
et fm̄ complexionē ac p̄sonarū varietatem.
Experimur vinū optimū obesse nō parum
febribus laboranti. Sicqz ensem furibun
do/qui quippe cū tali seipsū macer. U
demus etiā oculis egris odiosam esse lucē/
que puris delectabilis/dulcis et amabilis ē
Similit̄ est de sciētia/q̄ ipsa scz homini mo
ribus inordinato atqz indisposito/p̄ abusū
multū est damnosa.

Capitulum. iii.

Qui ad contēplationēz meliores sunt.

Sicut dicit beatus Gregorius se/ R
cto moralium. sunt quidāz naturali
ter aut ex complexionē vel p̄uerti
dine/ad exteriora occupatōesqz terrenas ita
inclinati/q̄ ad p̄templationēz se eleuare neq̄
unt. multo autē habiliores reperiunt ad vi
tam actiua. N. si ad oppositū niterentur/in
magnos inciderent errores et blasphemati
ones. Tanto em̄ deteriores cordis tumultus
tolerant quanto eis licētius ad cogitati
ones vacat. Ideoqz tales i actiua seipsos ex
ercitare debēt. Alij vero mentis sunt tā trā
quille et ociose/vt si eos labor occupatiōnis
excipiat/in ipsa operis inchoatōne succum
bant/sed delectabiliter viuunt in p̄sideratio
ne operū dei viteqz celestis. et hec ruminātes
atqz tota humilitate d̄ sua salute meditātes.
Et tales quantū valēt mētes suas ab exerci
tatiōe imoderati opis abstrahāt. Sepe em̄
qui deū contēplari quieti poterāt/occupa
tionibus pressi ceciderunt. Et sic tales i ope
rationibus exterioribus occupati plus de
ficerēt qz p̄ficerent. Sunt aliq̄ ex consue
tudine aut p̄ virtutē cōtemplationis vel dei
dilectionē excellētē/aut certe eis a suis p̄ge

nitoribus aduenit. ut se habent mentē habile et quasi ambidextrā valētes se mō vni/ mō alteri se tradere vite/ quales esse prelatos decet. ¶ **M**odo accidit quādoq; q; qdā clerici et literati/ sunt de statu pmo et pditione talius. quare sequit q; sepius ipsi errant/ si se nimis pfundis cogitationib; ingerūt/ dimittendo opationes et exteriores occupationes. Etā euenit q; simplices psonae et illitate sunt de alio statu et pditiōe alia. et tales secure possunt viuere i solitudine. et semp aut frequenter cogitare de eorū salute/ sine alia occupatione terrena. ¶ **I**ta ergo videris manifeste. q; psonae simplices nō sunt repellende/ quin etiā eis est bene scribendū de vita ista contemplatiua. ¶ **V**idemus etiā et vidimus p experientia in sanctis heremitis et in aliquib; feminis/ q; plus profecerūt in dei amore p istā vitam contemplatiuā q; fecerūt vel faciunt plures magni clerici. Ratio. q; ista vita melius acquiritur p bonā simplicem humilitatē q; p literaturā magnā. Sicut dicit Salomon de dei sapiētia/ q; ipsa gradit cū simplicib;. et euz eis est sermocinatio eius. Ideo precipitur alibi. Querite deū in simplicitate cordis. quia ipse simplicissimus. et reperit p simplicitatem.

Capitulum. iiii.

De duobus modis contēplatiōis. Uno in scientia. alio in affectu.

Sed pro pleniore satisfactōe in ista materia/ cōsidero q; vita contemplatiua habet in se gradus et partes. quarum vna est subtilior alia. Et est vna talis q; inqrit prationes fundatas in vera fide dei naturā et ipsius essentiā et eius opera. Et valet ista contemplatio ad reperiendū nouas veritates. vel ad declarandū et docendū. aut etiā ad defendendū contra errores et falsitates hereticorū et infidelium. Et de tali materia nō intendo loqui ad p̄sens. p̄tinet em̄ solummodo ad bonos theologos/ bene in sacra scriptura instructos. nō autē ad simplices/ nisi esset p inspirationē et miraculose ipsi data. sicut accidit in apostolis qui erant valde simplices et sine literatura et pluribus alijs. Una alia pars cōtemplationis ē que principaliter tendit ad dei amorē/ et ad sapiendū suaz bonitatē sine magna inquisitione clarioris cognitionis q; est talis de vera fide que data est eis aut certe inspirata. Et ad hanc contēplationē possunt ptingere sim-

plices psonae in dimittendo curas mundiales. et in custodiendo cor suū pure et munde. Et de tali loquor in p̄senti. ¶ **E**t credo q; ista sit sapientia et contemplatio/ quā principaliter beatus Dionysius in libris suis de mystica theologia edocuit. et ē sapiētia excellentior et altior quam possumus habere in hoc mundo. que fuit ei reuelata p beatū Paulū apostolū. cui ipse extiterat discipulus.

Capitulum. v.

Magna differentia est inter sapientiaz et scientiam s̄m doctores.

Agnā differentia assignat doctores sancti inter scientiā et sapiētiam. et principaliter beatus Bernardus. Quia scientia p̄tinet ad intellectū. et cōuenit isti soli. sed sapiētia ad affectum. Et ideo s̄m nomen suū/ sapiētia valet tantū sicut saporosa scientia. qui sapor respicit affectionē. desiderium. appetitum et voluntates psonae istius cui inest. Et ideo potest in aliis quo magna scientia vel cognitio esse/ i quo erit modica vel nulla sapiētia. Ratio. q; non habet saporem vel affectionē ad illud quod ipse scit. ¶ **E**t declaratur p exemplū grossius. Potest em̄ aliquis cognoscere mellis naturam. quia audiuit aliquādo de tali narrare sine loqui. vel etiā quia legit in libris de natura mellis. sine hoc q; quādoq; mellis dulcedinē gustauerit. Itē medici cognoscunt naturam infirmitatū. et sepe melius q; ipse infirmus seu patiens. Sed quātus ad sensus/ doloris/ clarū ē ipsos infirmos plus scire infirmitates. nō p rationē/ sed p experientiam. Sic suo modo potest aliquis habere maximā scientiā vel cognitionē alicuius psonae sine magna affectione amoris vel odij/ complacentie vel displicentie ad talem personam. Et ex alia parte potest aliquis capere magnā affectionē vel complacentiā alicuius sine magna eius cognitione. ¶ **V**ideris ergo q; s̄m hoc possumus concipere et intelligere/ posse esse magnā sapiētiam in aliquo/ sine magna vel clara cognitione. et clarā et magnā scientiā seu cognitionē. sine multa vel magna sapientia.

Capitulum. vi.

Nullus debet appellari sapiens/ nisi bonus existat.

Ecundū vsū loquēdi cōmuniorem dicunt p̄muniter aliq; magni

De monte

clerici theologi et phi hie sciētia v'l sapientia q̄ sunt instructi i p̄ma pre p̄replatois / d̄ qua locutus sū. Sed i tali p̄replatoe vident po fuisse phi felicitate vel beatitudine humanā. Sed hoc dicere ē min⁹ rectū. et ē abusus loquēdi / nisi tales clerici habeat cū cognitōne eoz ardentē affectiō; p̄ dilectionē ad deū. et ad h̄ qd̄ facit ei⁹ amorē. Et sine tali dilectōe et charitate / nō pōt esse posita ipsa felicitas i p̄replatione. nec fuit vnq̄s intērio Aristote. alia / sicut ego teneo. Et q̄ aliter fecerūt / sunt ab ipso ap̄lo rephēsi dicēte. q̄ illi q̄ dicebant se sapiētes. h̄ ē h̄ie sapiētia / facti fuerūt stultī. Et cām assignat. qz cū cognouissent deū / nō sic deū ipm̄ glificauerūt / nec sic deū ama uerūt nec grates ei reddiderūt / s̄ euauerūt zc. Sic ḡ possum⁹ videre q̄s veraciter loqn̄ do dicere debeam⁹ sciētes vel habere sapiētia. et q̄s nō quantūcunq̄; l̄rati extiterint.

Capitulum. vii

Quō simplices et idiote p̄nt ad sapiētia p̄ringere p̄ exemplū a simili.

Cognitio vel sciētia q̄ habet de deo p̄ verā et solā fidē / sufficit ad pueniēdū ad talē sapiētia (sicut dicitur est) p̄ amorē dei et seruitiū et eius honorē. Et videt mibi q̄ sicut dicit Arist. q̄ simplices p̄nt habere felicitatē credēdo hec que phi testificati sunt de deo et angelis. et ponere fm̄ hoc cogitationē suā affectionēq̄. Per h̄ cōcludo / q̄ xp̄iani simplices habentes fidē firmā de dei bonitate. et fm̄ hoc ardētē amāt / verius habēt sapiētia. et pot⁹ debēt dici sapiētes q̄ quicūq̄; aliū l̄rati existētes sine amorē / et sine affectōe ad deū et sanctos eius. et etiā plus placēt deo tales magis q̄; aliū. Et qd̄ plus ē tales litterati sine affectōe deo displicibiles sunt / existētes sicut sal corruptū et sapientes infatuati. Et patet hoc p̄ exemplū grossū. Si pater vn⁹ habeat filios duos. quoz vn⁹ nihil scit d̄ secretis sui patris / sed solū q̄ sit pater suus. et q̄ totū suū esse ab eo habeat. et q̄ debeat eū amare ex toto corde / et ei seruire / et eū honorare. et sic facit de tota sua affectōe. Alter autē filius multū sciat de secretis patris sui p̄ reuelationē a patre sibi factā. et de talibus scit loq̄ magnanimiter. et tñ nō habebit aliquā v'l quasi nullā affectionē dulcēt amorosam ad patrē suū / necq̄ ad obsequiū eius. Istis stātib⁹ / pero quis illoz filioz a dicto patre plus amabit et plus honorabit et magis remunerabit? Nō em̄ dubiū qn̄ prim⁹.

Et insup a patre suo p̄pter talē affectōes ad ipm̄ habitā instruet amplius de secretis patris sui et de tota ei⁹ hereditate. Sed s̄ autē p̄demnabit p̄pter suā ingratitudinē et maliciā. et p̄pter abusum cognitōis secretoz sui patris sibi reuelatoz ab eodem.

Capitulum. viii.

Cue sint opa p̄ q̄ de⁹ p̄fectius cognoscit. **L**are iaz ostēdi (sicut mibi videt) nō frustra et imp̄tinētē esse loq̄ndū simplicibus de vita p̄replatiua / p̄ introductione eoz ad dei amorē et ei⁹ degustatōes et sapore p̄ sanctas dulcesq̄ affectōnes. sicut p̄ spem bonā. timorē sanctū. p̄ ardens desiderii. p̄ displicentiā et tristitiā offense diuine. p̄ peccatū. et sic de affectōib⁹ alijs. Et q̄; ad hoc cognitio vel sciētia litteraz seu litteratura. nō requirit vltra plenā grossamq̄ fidem seu credulitatē. quā tales simplices tenēt de deo et de sua potētia. sapiētia et bonitate. de suis mādatis et mysterijs generalib⁹. de nra redēptōe. de paradiso / ac de inferno. Et non est exile / posse acquirere sapiētia hm̄i d̄ qua dixi. Testat em̄ Guilhel. doctor eximius / q̄ inter om̄ia dei opa. nullum plus notificat et agnoscere facit deū suāq̄ bonitates / q̄; ista delectano q̄ cū sp̄iali placētia recipit ania / cū ipse deus eā secreta vilitat / postq̄ se pfundē humiliauerit an̄ eius maiestātē. Et si ita est. immo qz ita ē. patet q̄ simplex et illitterata p̄sona melius cognoscit deū amādo euz. et in aia sua eius opa recolēdo sicut dicitur ē / q̄; facere pōt quātūcunq̄; l̄ratus et phus p̄ opa exteriora et p̄ rōnes naturalr acceptas. Tñ dñs n̄ iesus x̄ps p̄i suo gr̄as agit. qz abscondit hec alta mysteria a sapiētib⁹ et prudētib⁹ huius mundi. et reuelauit ea puulis. Exempla etiā supra posita de infirmitatib⁹ et mell̄ natura hec declarāt manifeste.

Capitulum. ix.

Cōtinuatō seu epilog⁹ dictoz sub breuitate **D**istq̄ respōdi et rationē assignauit quā ob causas; mō gallice conscriberem simplicib⁹ p̄sonis. scz vobis sororibus meis et dilectis p̄ genealogiā carnalē. et si deo placet plus p̄ sp̄ialem affinitatē. **N**ūc intēdo descēdere ad p̄sequendū qd̄ cōcepi. demōstrādo vobis aliquāliter et modo grosso iter vie cōtēplatiue illius que ad vos p̄tinere pōt. q̄ p̄ducere vos poterit sufficiēter ad verā sapiētia et vestrā salutem. Quia

(vt Aug. testat) plures simplices absq; scia opati sunt salute eoꝝ habēdo fidē. speꝝ & charitatē. alij autē cū sua sapiētia dimersi sunt i p fundū inferni. Dimittam igit̃ tales sapiētes se damnare sicut dicit̃ Bern. et nos tota simplicitate queramus saluari.

Capitulum. x.

Amor dei principiu ē vite prelatiue & finis.

¶ Ad hunc inicitu vite prelatiue d; esse dei dilectō. H est q̃ eius amore dimittat̃ vita mūdāna / oēs q; cure trene & occupationes / se totū tradēdo ipi deo. Sec̃ autē facies / seipm̃ decipit. et sepe nō puenit ad fines laudabilē / nisi se emēdauerit. sicut sūt qui se tradūt religioni vel studio extra mundū. nō p̃ dei amore / sed p̃pter pigritiaz. & fictē mūdī labore subterfugientes / vel p̃pter habere vñ viuerēt / aut p̃pter vanitatē et supbiā cupientes reputari magni clerici aut duote p̃sone. vel etiā p̃pter curiositatē. s. soluz p̃pter scire. quēadmodū plures fecerūt phi. ¶ Finis etiā vite prelatiue debet esse amor dei. H est q̃ p̃ dilectionē & amore / nitat̃ de bono in melius p̃ficere. & q̃ velit se abstrahere ab omni alio ope & occupationē. Et qd̃ dico q̃ debeat se abstrahere ex toto ab alijs occupationib; . H intelligo de terrenis p̃ncipaliter / & de tali q̃ norabilr̃ ipedit̃ suā prelatō; Scio cū q̃ modica & t̃pata occupatio aliqñ necē saria ē & valde p̃ficua ad vitā prelatiua; . ad pigritiā / aut etiā malā tristitiā depellendam. ¶ Predica apls̃ affirmat̃ inq̃dens. Plenitudo id ē finis legis. s. diuine. est charitas sine dilectio. Et ideo i lege dei q̃ dicta ē sapia vñ theologia / iste excellētior appellari d; mag̃. qui p̃ amat̃ deū / iste etiā h; vitā; p̃fectior ē statū q; nobiliores. q̃ meli⁹ diligit & plus. ¶ Et q; vitā prelatiua pueniētior ē de se ad bñ amādū deū. sicut schola vel studiū vbi meli⁹ ista ars. s. dilectōnis acq̃rit̃. ideo vitā ista pl⁹ laudat̃ & approbat̃ in sacra sc̃ptura. et a sanctis doctorib; . et p̃ncipaliter p̃ verū deū amoris Jesum xp̃m / qui istā dedit̃ sententiā q̃ maria meliorē p̃ter elegerit. Et q̃ ē ista ps̃? Lerte q̃ illa sedebat ad pedes Jesu / et audiebat verba illius. & audiendo de suo amore inflāma bat̃. ¶ Uer̃ est tñ q̃ aliq; p̃t̃ interdū in vitā sua actiua plus deū amare / q̃ ali⁹ facit̃ in vitā sua prelatiua. & talis ē magis p̃fectus / q̃uis sit i statu min⁹ p̃fecto q; prelatiua. Et etiā talis vitā actiua p̃fectior erit vt hec.

q̃uis de se sit i statu min⁹ p̃fecto q; prelatō
¶ Et q̃ vlteri⁹ pat; illos decipi / putātes vite prelatiue finē esse soluz scire vel acq̃rere no uas veritates. imo potius finis p̃ncipal' est est deū diligere & degustare q; bon⁹ & suauis sit ip̃e. Quāuis iste sapor seu gustus vñ attra ctus / aut spūale illud sentimētuz / p̃t̃ dici forte vn⁹ mod⁹ cognoscēdi. q; amor ip̃e cognitio est / sicut Aug. testat. Que cognitio talis est & ita secreta / q̃ a nemine nisi eā habēte p̃cipit. q; p̃ s̃ba aut doctrinā explicari & demonstra ri nō p̃t̃ alteri. quēadmodū dici solet de infir mitate valida / q̃ dolorē hui⁹ infirmitat; nul lus tā bñ sentit sicut q̃ ista p̃mit.

Capitulum. xi.

Amor mūdānus seu mundi primo est remouendus.

¶ Upiēs inchoare & scire artē bñ amā di deū p̃ vitā prelatiua. p̃mo & p̃ncipaliter toto conamine laborare d; ad remouendū amorē fatuū & strariuz / quē appello vocabulo generali amorē mūdānu. ¶ Amor em̃ mūdānu iste ē vt glucinū q̃ddā alas aīe spūitales impediēs / ne se in altrū poterit subleuare. ¶ Est etiā sicut calx seu cemetū tenax & forte / pedes aīe retinēs ne libere valeat p̃trā s̃ire. ¶ Rursus op̃at̃ iste amor cathene silr̃ tenēs & alligās aīam ipsi corpi / vt ab eo non se poterit elōgare / i similitudine vni⁹ vñ vñ simie p̃tinue se vertētis & girātis seu circūcūctō columnā aut pilare cui alligata ē vltra transire nō poterit. Itē ē sicut trunc⁹ quidā alligat⁹ simie / p̃ quē inimic⁹ aīaz ipaz afficā tenet sp̃. phibēs fugā eius longiorē. q̃tin⁹ etiā citius aliqñ fugientē reap̃hēdat. ¶ Similat̃ isup p̃pedib; quib; aues rapaces alligate pedib; deferunt. Et sic pariformit̃ de plurib; figuris q̃b; op̃at̃. Iste amor ē regina illa pessima q̃ p̃stituit & fundauit̃ babilō ciuitatē p̃fusio nis & inimici infernal' i creatura hūana. Fe cit em̃ amare semetip̃m vsq; ad p̃t̃p̃tū et nihilip̃sionē dei oīp̃tētis. ¶ Est itē terra ma la sterilis & maledicta / nō p̃ducēs fructū q̃n / tulūcūq; bonū. ¶ Est & cadauer phibēs cor / uū reueri i archā. hoc ē aīam i hospitii cele stis paradisi. ¶ Postremo gerit typū fatue mu lieris intantū garricis & vluātis / & tā horri bile strepitū exercitātis p̃ suas fantasias q̃s in ducit in domū ipsi⁹ aīe sine cessatiōe / q̃ ipsa ania cogit̃ exire p̃p̃riū domiciliū. & spūsan / ctus q̃ esse deberet ver⁹ hospes / nō p̃t̃ inibi inhabitare / sed inde abscedit.

De monte

Capitulum. xii.

Qualis sit pena dimittendi amorē mundi
Equo amor mundi seu mundan⁹ tal' ē
e sicut p̄dicim⁹. et q' amor bon⁹ illuc
puenire n̄ valet vbi iste habitat. Op
tet se ergo inde expēdīre ⁊ remouere ⁊ ip̄s to
talit' rūpere / eiusq; ciuitatē p̄fūdere. atq; ab
hospitio suo expellere. Sed heu h̄ facere est
multo difficili⁹ q̄z plures credūt. Et q̄lis pe
na sit / isti meli⁹ p̄cipiūt q' seip̄os a tali studēt
alienare / q̄z ceteri q' de hoc nullū p̄potū faci
unt / nec ad h̄ nitūt. Sicut em̄ auicula q' cō
stricta ⁊ capta sit cōpedib; nō p̄cipit. ⁊ cū su
persidet glutino. nō sentit se annexā q̄usq; re
cedere voluerit ⁊ inde volare. Sic et i' p̄posi
to. Inde accidit plāctus ⁊ tristitia istis q' no
uiter ad dei amorē p̄uertunt. Sentiūt em̄ ip̄i
dolorē ⁊ penā multo pl⁹ q̄z antea. Hoc etiā
facit diabol⁹. q' inimic⁹ salut' tūc tales ma
gis nitit' retrahere / quē admoduz cat' soler
muri facere / cū nimis ab ipso se voluerit elō
gare. Aut etiā sicut iudex aliq̄s captiuus su
is a captiuitate sua fugitiuis. Tūc em̄ clien
tes suos mittit ad reducēdū tales. antea au
tē nō mittebat eos ad req̄rēdos. iō sic neces
sariū ē / q' ver⁹ de⁹ amoris saluator noster Je
sus x̄ps attrahat ad se aīas illā quā eē volue
rit suā amicā ⁊ sp̄saz. instruēdo eā i' arte ve
re dilectōis ⁊ boni amoris. Attractioez autē
istā facit ipse varijs modis. Dō p̄ inspirati
onē ⁊ secretas monitiōes cordis interius si
ne alio medio. Aliq̄n p̄ mediuz angeli. Se
pe autē mediātib; alijs homib; tradētib; do
ctrinas ⁊ bonas instructōes. Interdū p̄ ma
gna bñficia ⁊ dona diuersa. Dñq; etiā p̄ ad
uersitatē et tribulationē / siue sit ab extra. in
firmitate. paup̄tate / aut ex alijs guerr; siue
ab intra temptacionibus varijs.

Capitulum. xiii.

Quomō aliquis amorē mundi possit dese
rere p̄ exempla.

Z Sancta aīa i' cāticis senties i' se graui
s tatē ⁊ duz iuguz seu graue on⁹ terre
ni amor; cupies appropinq̄re deo
sp̄so suo ⁊ amico / dep̄cat i' hec v̄ba. Trahe
me post te. currem⁹ siml' i' odore yngētoz tu
ozū. i. tue dulcedinis. Et pari mō de⁹ omni
potēs facit suis famul'. Ipse em̄ eis imittit
quandā dulcedinē. aut odorē. aut saporē in
ternū / vel gaudiū quoddā sob: iū / vnā clari
tatē. pacē. dilatatōz mētis. gustū / aut etiā so

nū sine sono. Et breuit' loquēdo / ē q̄dā attra
ctus ⁊ opatio. ⁊ quoddā motiū / qd̄ dari nō
pōt nec v̄bo explicari / sed sentit bñ. Et tūc
ipsa aīa deuota expedit se de ligamie ⁊ nequ
hmōi amoris mundani. nec ē tūc aliqd̄ hui⁹
mundi qd̄ eā retardare poterit. nō diuitie. nō
carnales delicie. nec cib; ⁊ pot⁹ delectatō. nec
lud⁹. nec ioc⁹ aliq̄s. ¶ Inde mundani hoies
pleni amore fatuo / multū mirant'. ⁊ totū in
derisū ⁊ subsannationē p̄uertūt. ⁊ fatua pu
tāt oīa facta hmōi aīe a deo sic attracte. Rō.
q' vidēt ipsaz sp̄nere ⁊ derelinq̄re q' ip̄i amāt
⁊ bona valde eē iudicāt. Sed i' rei veritate ip̄i
ignorāt quō sit aīe tali. et qd̄ intra se sentiat.
¶ Uidem⁹ manifeste q' si inter cētū canes ba
benē q̄tuor venatici q' sentiūt ceruū quē ip̄i
nō videbāt / nec etiā ali; canes. statim isti q̄
tuor venatici canes sentietes odorē cerui p̄
ip̄m currēt / ei⁹ vestigia insequētes. nec ip̄os
reseruare nec trahere poterit ip̄edimētuz ali
qd̄ obstās. nec sepes. nec rub; . nec riuus. nō
lapis. nec etiā cib; i' itinere obiect⁹. Alij autē
canes nō p̄cipietes cerui odorē p̄ vestigia ei⁹
aut q' nō sunt venatici sed ignobiles ⁊ crassi.
corrodētes forte cadauer aliqd̄ / tales nō in
sequunt' ceruū / nisi forte ad modicū spacij. ⁊
hoc ideo. q' alios vidēt currētes q̄tuor. iō
currūt ⁊ ipsi. S; citi⁹ cessabūt / tāq; eēt su
p̄facti de alijs q̄tuor. q̄re se inuanū curren
do verarēt. nō em̄ sentiūt qd̄ isti. ipsi autē p̄
nue ad cadauera corrodēda sūt intēti. ¶ Lō
paret' nūc habētes bonū dei odorē. de boni
tate. de gl̄ia celi / istis q̄tuor canib; venatic'.
Allos autē mundanos nibil de dei bonitate
⁊ gl̄ia celesti ⁊ ceteris sentientes alijs.

Capitulum. xiiii.

Legere vel audire sanctorū vitas / multuz
prodest ad contemplationē.

f Ed etiā amorē istū mundanū depel
lūt et remouere habēt ab hoīe sacra
sc̄ptura ⁊ sanctorū exempla / lecta de
uote et audita / et sedule recogitata. De q̄ tra
dere exēpla nō ē necessariū. sunt em̄ sine nu
mero. q̄tidieq; exp̄imur i' p̄sonis se tradētib;
ad vitā meliorē / salutēq; suā diligēter p̄fān
tib;. ¶ Accidit sepe q' tristis frigid⁹ aut certe
tēpratōib; verat⁹ aliq̄s / accedit ad sermonē.
aut ad alicui⁹ lib; i' lectōez. ⁊ subito nec trās
bit hora / q' int' v̄ba q' inibi audiet / leget aut
respiciet / ipse p̄sequet leticiaz quandā ⁊ scrip̄
calorē / ⁊ a suis tēpratōib; liberatū se sentiet.
¶ Et cognosco q' repies se i' duratū corde ad

Contemplationis LXXIII.

habendā deuotionē si applicauerit alicui sa-
lubri doctrina aut vite alicui⁹ sancti vel san-
cte/satis facilliter sentiet internā dulcedinē. z
cirtius q̄ si niteret ad istas habendā sine me-
dio tali. s. q̄ simpliciter se daret ad cogitandū
de dei bonitate. Nec mirū fm q̄ beus Bre-
go. de hoc adducit exemplū. Experientia do-
cet. q̄ solis rotā z eius pfectā claritatē intue-
ri nō possum⁹ sed ipm videm⁹ i montib; in q̄
bus respēdet. sili mō pcpimus dei clarita-
tē z eius dignitatē i sanctis suis vbi mirabi-
lis relucet. ¶ Valēt etiā et opant⁹ ad obtinen-
dā deuotionē istā sanctorū merita/ quorū di-
cta recitant⁹ z deuote recipiunt. cū quib; tali
mō q̄dammodo loq̄mur/ eoz septa plegentes.
¶ Sic ergo patz q̄ p̄ficiū sit sanctorū dicta
z verba legere attēte vel audire Posito etiā
q̄ ex tali lectōe nihil retineat nisi p tali hora
¶ Nō em̄ frustra z incōgrue dñs noster verba
sua cibū appellauit aīe. Un̄ nō est mirandū
fame spūali depire tales qui se a studio sacre
scripture elongāt/ existētes macri z in deuo-
tione sua sicci.

Capitulum. xx.

De angelorū suffragiis. Et de generib;
aliquorū hominū p̄spera z aduersa habētū
¶ Onsequēter nisi nobis sanctorū an-
geloz adesset frequēs auxiliū / quis
sufficeret euincere aut euadere frau-
des laqueosq; inimicū? Lerte nullus. Idcir-
co angelo nobis i custodiā deputato/ hono-
rē magnū ac reuerentiā semp impēdere debe-
mus. licet etiā in locis simus positi secretis z
p̄natis/ nihil inhoneste p̄pētrātes quo eius
p̄sentia offendere possem⁹ ¶ Sūt hoīes qui
dā nature tā laudabilis pleni gratitudine et
recognitōe acceptoz a deo/ q̄ i p̄speris eidē
fideliter famulant⁹ et melius q̄ i aduersitati-
bus. z tales ipse nutrit sepi⁹ in p̄speritatib;.
habētq; paradisi i hoc mūdo z i futuro. Ra-
tio. q̄ ex toto corde et p̄fecto/ nō cessant lau-
dare deū z gr̄as agere de collatis beneficiis
Et ipsis videt⁹ z i veritate sic ē/ q̄ quantulū
cūq; donū licet modicū z exigūū ab eo acce-
ptū/ sit charissime z valde gratāter accipien-
dū. nō propter donū/ s; propter eū a quo ve-
nit. s. tale donū. Recte sicut filius bon⁹ i ter-
ra aliena positus multū gaudet cū recipit q̄/
lectūq; iocale a suo patre trāsmisus z care te-
net. Et si a casu accidit deū remouere benefi-
cia sua a talib; de quib; locut⁹ sum. statim p-
mittēs eis aduenire aduersitates/ ipsi sili h-

gratāter accipiūt tanq̄ a deo veniens. z isto
modo sicut in prosperis/ z sic de corde dulci
omni tpe deū b̄ndicūt z laudāt. De quoz nu-
mero fuit beus Job fm suā hystoriā et plu-
res ali; Sed z sunt ali; alterius animi z cō-
ditionis/ plus indurati et q̄dammodo nature
asinine/ qui stimulari volūt. z tales meli⁹ ac-
celerāt ad deū p̄ tribulatōes et aduersitates.
quos ad se trahit deus omnipotens sicut ma-
ter puerū separāt ab ea Ordinat em̄ p̄ aliq; vt
ledat puer/ z sic acclamās matrē ad eā reuer-
titē z lachrimās. Quē in vlnas suas suscipit
adhortās ne se de cetero ab ea elōget. ad iūci-
ens/ q̄ alibi nō nisi mala sustinebit. Et i ver-
tate loquēdo/ nimis pauci repiunt/ qui sic
viuaciter et fūdīt⁹ ex toto corde certissime re-
currūt ad deū z ad eius auxiliū; i vera et bo-
na humilitate. quē admodū i aduersitate fa-
ciunt cū se senserint desolatos. nesciētes vbi
habeāt recursū nisi ad deū. z hoc spāliter q̄n
nō sentiūt dolorē illa hora/ qui sit omnino im-
pedimentū intellectus/ q̄n possint p̄uerti ad
cogitandū deū z seip̄os. Et ideo p̄ueniēter
r̄ndit quidā sanctus vni diuiti grauato ifir-
mitate/ ipm dep̄canti quatinus deū pro ipo
exoraret sanitatē impetrādo Dñi (inquit iste
sanctus) deuotionē habetis ampliorē z meli-
or estis/ an i infirmitate an extra? Qui respō-
denti/ q̄ i infirmitate. dicit sanctus. Et ego
oro deū vt vos i tali statu p̄seruet i quo meli-
or estis. Et licet aliq; optet tribulatō; tran-
sire z cessare ab eo propter dolorē quē sentit
ad p̄sens/ sicut dicit ap̄l̄us. ipsa tñ generat z
appoztat fructū valde placabilē. Videmus
i pueris scholarib; / qualē p̄fectū reportāt
p̄ suas vapulatōes z correctōes/ q̄uis ad ho-
rā eis hoc sit duz. Et breuiter loquēdo nō ē
aliqd qd sic viuaciter eradicat amozē; istum
mūdanū a terra aīe/ quē admodū tribulatio
bñ z patiēter recepta et tpata existēs. Et qd
plus ē/ ab isto amozē p̄fecte nō pōt q̄s seque-
strari sine tribulatōe ab extra adueniēte/ vel
accepta p̄ voluntariā; p̄niam z carnalitatis
mortificationē/ nisi miraculose aliter factuz
fuerit z p̄ dei donū speciale.

Capitulum. xxi.

Incipit de scala p̄templationis dei/ cui⁹
tres sunt gradus. s. humilis penitētia. locus
secretus z silētiū. Fortis p̄seuerātia/ sicut be-
atus Bern. sup L antica tractat.
¶ D̄ p̄tingēdū ad fructū vite p̄templa-
tiue z eius altitudinē. necesse ē scala
yy

vti/et sic ascendere. pncipaliter tres i se grad^o
 pncipales q^o no iare possum^o pnciaz humilē. lo
 cū secretū z silentiū. z forte pseuerantiā. In
 ter istos aut grad^o tres pncipales / ples sūt
 mediū sed min^o pncipales. p q^o fit ascēsus d
 alto in altū / z de frute in virtutē. quousq^z p
 uenit ad summitatē arboris seu montē pte
 platōis. ¶ Humilis aut pnia hec incipit. lo
 cus quiet^o et secret^o cū silētio mediāt. fortis
 pseuerantiā finit terminatq^z. ¶ Sed anteq^z
 ad hoz triū prosecutionē descendā / pro mee
 imaginatiōis melioris intellectu z pphēsi
 ne / aliqbus yrar naturalib^z z intelligibilib^z
 silitudinib^z. ad ostendendū qd nos oportet
 at facere prius q^z ad dei amorē pfecte venia
 mus. Nō em sine medio de impfecto ad pfe
 ctū trāsire valem^o / nec subito q^z et repēte fit
 summus z in virtutib^z pfectus. sed acquiri
 tur ipsa in silitudine opationis naturalis q^z
 procedit ab impfecto ad pfectū. Ignis em
 (vt videmus) p fumū incipit. post hoc est flā
 ma cū fumo. deinde ignis purus z clarus et
 lucidus in carbone. Silr granū in terra se
 minatū primo putrescit. scdo germinat. po
 stea se leuat extra terraz / crescitq^z vsq^z ad ma
 turitatē. Et planta trāspātanda i terra steri
 li existēs pmo eradicabit. scdo replātabit. z
 erit tanq^z mortua. postea viridescit in altū
 succrescit. Suo mō est videre in alijs natu
 ralibus p totum. ¶ Pariformiter volens vi
 uere i vita pteplatiua / i suo initio nō pōt hē
 pfectionē / qn poti^o oportet euz pus emittere
 fumū displicētie de vita sua pterita / z euz fle
 re amare / z seipm turbare sine magna solā
 tione. postea veniet flāma amor^o cū fumo ta
 li. postremo amor pur^o sine fumo. In statu
 pmo mortificabit vita carnal pterita. i scdo
 germiabit alti^o extra terrā. i tercio fruct^o erit
 pfect^o. Silī mō i silitudine plāte eradicabi
 rur tal^o d terra mala z sterili vite mūdane. qd
 fiet cū pena magna z labore. postea replāta
 bit vbi adhuc leuē sustinebit grauitates. vl
 timate vō erit radicata fortiter z pfecta. affe
 retq^z fructū multū. Tres stat^o istos pueniē
 ter qdā assignauit dicēs. q i pmo aliq^z lan
 guet amore. i scdo nutrit. in tercio aut viuit
 amore. sic patebit manifestius in sequentib^z

Capitulum. xviij.

Quomō debet incipi a labore vite actiue
 vita contemplatiua.

B p

Primus gradus pncipales ad statuz in
 cipientiū z impfectoz / est humil cō

fessio penitētia mediāte / qua q^z i se amorē em
 mundanū euz desiderijs pncipalib^z mortificat.
 simul z mort^o illicitos z puetudines malas.
 hec carnē castigat z domat ne rebellet aie. s^z
 ei sit subiecta. qd facit p ieiunium. vigiliā z
 abstinentiā. afflictiones. lacrimas. gemit^o
 z suspiria crebra. ac etiā p corpale exercitatio
 nē seu laborē fm statū suū. ¶ Qui em ante
 penitentiā talē aut sine labore hmōi repente
 vellet vti pfecta vita ptemplatiua / hic seduce
 ret. z comparet volēt vno saltu montē altū
 pscendere. Ideo dicit beat^o Grego. aliq^z san
 cti. q vita actiua q sita est in laborib^z z affli
 ctionib^z corporalibus / debet assumi an ptem
 platiuā tanq^z aprās viā p illa. De quo habe
 mus figurā i Jacob. q seruiuit p Rachel re
 pntatē vitā ptemplatiuā. pus tñ ei suppo
 nebat Lya eius soroz / p quā vita actiua de
 signat. ¶ Ex quo trahit q iuuenes pleni ad
 huc carnalib^z tēptatiōib^z z vicijs / z etiā ma
 gni pctōres / qui multū tps vite sue male vi
 uendo deduxerunt. nō pnt nec debēt subito
 se tradere ex toto ad pfectionē cōtemplatio
 nis. Quare: Propterea. cū em crederent co
 gitare de deo / et puras hēc orōnes in secreto
 z ocio / citius ipsi tūc cogitaret z abundanti
 us ad malas suas inclinatioēs / et peiores ef
 ficerent. ¶ Et Seneca i hac intētiōe dissua
 det / ne quis solus longo tempe demoret Et
 oēs sancti z pbi. ppter causas hāc ociositates
 rēphendūt. Nihilomin^o ipsemet Seneca et
 ceteri sancti / laudāt solitudinē z ociositatem
 ad liberius deo seruiendū. sicut fecerunt san
 cti heremite z alij plures religiosi boni. Sz
 diuersitas ista fm diuersitatez psonaz ē atē
 denda z mores varios eorum. quēadmodū
 in gradu scdo declarabo.

Capitulum. xxiij.

Gratia singularis aliquibus collata / ab
 omnibus nō est imitāda.

Uibusdā ex grā dei speciali collatū
 q fuit / vt in iuētute sua solitudinē et
 solitarie habitationi seipos trade
 rent. quēadmodū sanctus Bndict^o legit se
 cisse. Ipse tñ in regula sua / p se illud nō cōsu
 lit. sicut etiā faciūt alij heremite z doctores /
 psuadētes ne q^z illud audeat atēptare z as
 gredi. qz grā vna singularis alicui donata /
 nō ē omnino trahēda ad psequentiā seu nō omi
 bus imitāda. ¶ Et q^z qnq^z oppositū ausi sunt
 facere. s. querere solitudinē z ociositatem / sine p
 cedente labore / et pua bona instructione ac

Contemplationis LXXIII.

consuetudine quersatōis inter societate/miserabiliter sunt defraudati. Rō. volare em̄ nisi sunt anteq̄ essent alati. et p̄gredi bellū cum inimico immanissimo/pulsq̄ alios minores debellassent aduersarios. s. mundū et carnē. ¶ Et ideo nō magnā habeo fiduciā in quofdā nostri t̄pis heremitas/ se dicētes magnū afferre p̄fectū sibi ipsi. Qd̄ et senticdū p̄to de feminis ī reclusorijis positis. ¶ Scit̄ vos ipse sorores mee dilecte/ quā necessitate sustinuitis vsq̄ huc esse ī labore magno (et forte adhuc et vobis aliq̄ue tali indigent) anteq̄ potuissetis vos tenere in secreto et solitariās et vos tradere omnino ad cogitandū de deo. in similitudine heremitarū et reclusarū. ¶ Habemus em̄ et reclusorijū nō solū in nemoribz lociq̄ desertis positū. sed vbiq̄ p̄nt haberi vel exerceri ad declinandū mundū seu cui tandū eius tumultū cū omnibz suis occupatiōibz et sollicitudinibz. ¶ Propter ista igitur videt̄ in religionibus bñ ordinatis institutis nouitis et nouellos oneratos fortiter ī addiscēdo/ magnū habere seruitiū in laboribus et vigilijs. ieiunijs et clamoribz et cantibus. ad remouendū p̄ ista cogitatōes/ quas ad alia solitarij existētes possent h̄re. Sed em̄ aliqui bñ exp̄i in talibus penitētijs. et scientes rēptationes/ cogitatōnes prauas carnales deuincere/ habent de spacio ampliori essendi ī solitudine et absq̄ labore. ¶ Un̄ accidit aliquos talis existere p̄plexionis tā fortis et dure nature ad vincendū domādūq̄ cū labore rēptationes suas/ q̄ inhabiles sūt ad p̄fectionē p̄templatōis. sed oportet eos cōtinuē occupari laboribz vite actiue. et repiunt tales multi tā clerici q̄ laici quos cognoui. Sicut eregione seu a p̄trario ē inueniri q̄sdam/ quibus vita ipsa actiua ē graue onus et mirabiliter p̄ eas impediunt. Et iā accidit q̄ aliq̄s sit talis et tā bene in sua naturali cōplexione ordinat̄/ vel etiā ex gratia dei specialī/ q̄ plus vna die p̄ficiet se tradēs p̄uenter ex toto p̄templatōi. q̄ faciet alius ī toto anno. Nihilomin̄ nō intendo/ q̄ q̄s taliter se applicet vni vite q̄ se non debeat aliq̄ occupare ī alia/ vel plus vel min̄ fm̄ t̄ps. et fm̄ hoc q̄ ei p̄desse poterit. Nō em̄ debet se ita dare ad vitā actiua/ q̄n̄ interdū cogitare habebit ad deū/ suāq̄ p̄scientiā emēdandā. ad confitendū et ad penitētiā agendā. Et ex pre altera nō sit ita deditus p̄templatōi/ quin aliq̄ et iā ei opus sit aliq̄d laborare. Et ideo semp̄ i eadē p̄sona Martha est necessaria cū

Martha. et Martha cū Martha. vel plus vel minus. vt dictū est. Talis tamē vsurpabit sibi nomē vite illius/ i cuius officijs pl̄ et frequentius occupat.

Capitulum. xix.

In quo cōsistit p̄fectio vite p̄templatiue p̄ similitudinē amoris mūdani.

Congruū ē aliquāter declarare ī q̄ p̄sistat p̄fectō vite p̄templatiue anteq̄ ad vteriora p̄grediar. Quāuis em̄ antea dixerim amorē dei sinez esse hui⁹ vite. sic posset dici (vt mihi videt̄) q̄ ipse finis sit et esse debet oīm opationū. q̄ p̄ dei amore debet fieri et ordinari q̄cqd̄ facimus. Propter ergo istā cām dicitur⁹ suz p̄ditōes quāsdā vite p̄templatiue. Uex nō sufficienter nec quasi istas bñ nouerim. s; de talibz loquor sicut ceus de coloribus recitādo q̄ sancti ī suis tradiderūt sc̄ptur̄. et hoc modicū qd̄ sentire potui p̄ longū t̄ps et exp̄ientiā ac diligentia/ et cū dei auxilio. reliquū p̄mittēdo potioribus et ī hac materia exp̄ioribus. Et ad faciū ap̄prehēdendū ad qualē dei amorē p̄fectio vite p̄templatiue pueniat/ volo ostēdere p̄ ei⁹ p̄trariū. s. mundanū amorē. Illū em̄ multo melius cognoscim⁹/ familiariorq̄ nob̄ existit q̄ diuinus. Respiciam⁹ itaq̄ qd̄ opet tal̄ amor mundan⁹ in hoīe/ p̄funde in tali capro. sicut amor argētī. amor honoris vel dignitatis aut male carnalitatis. Tertū ē q̄ ī tali hō p̄mo languet p̄pter desiderū id habēdi quod solū amat sic fatue. Postea taliter stabilit suam mentē/ totū cor et intellectū in isto. q̄ nihil aliud valet cogitare q̄ id qd̄ amat. intantū q̄ sui obliuiscit. perditq̄ oēm pudorem. nec ē quicq̄ ip̄m valēs retinere aut p̄hibere. nō labor. nō veratio. nō periculū. nec mors. nec amīcorū p̄siliū. nec timor dei vel suorū iudicioz. Siue talis dormiat/ de amato somniat. siue vigilet/ de nulla realia curat audire vel loqui vel auscultare/ taliter q̄ p̄dit oēs rationē/ efficaciq̄ tanq̄ fatū/ aut ebrius vel furibūdus. Nihil em̄ ē qd̄ talē hoīem retardare posset aut impedire a tali amore/ vel qd̄ recusaret et euitaret facere hō talis/ vt solum ad hoc p̄tingeret ad qd̄ ip̄m amor talis mūdani sic inflāmat et vulnerat. Obliuiscitur etiā om̄e bonū p̄sentis et pariter vite future. intantū vt si interdū eidē a casu loquit̄ quis de paradiso. inferno aut morte/ videt̄ sibi hoc somniū vel vt fabula. Nec etiā/ q̄zuis modicū cū intra se retinet aut recipit sp̄ialem h̄mōi

De monte

cogitationē. amor mūdānus cito eā inde expellit qui inibi p̄dominat.

Capitulum. xx.

Qualis sit amor dei quem contemplatiuus debet habere.

Exemplū statim datū / cōsiderem⁹
a pari mō / q̄ amor dei si esset talis in
aliq̄ / q̄ faceret ip̄m ex toto seu omni
no p̄temnere mundū / et obliuisci / sicut mū
danus amor facit obliuisci deū. / et q̄ esset ita
fortis ac ardēs. sicq̄ radicans ī corde eius
q̄ nec posset nec sciret volūtariē / sua sponte
seu libere alibi cogitare. nec timeret cōtem
ptū / seu nō curaret vituperia aut increpatio
nes p̄secutionū. nec etiā de ipsa morte metu
it p̄pter istū amorē dei. / et q̄ oīa vīsa / et audī
ta hui⁹ mūdi ad memoriā duceret. / et viderēt
sibi tanq̄ somniū / et q̄dā fabula. / et pro nihilo
reputaret respectu dei / et gl̄ie sue. Et breuiter
iudicio mūdi haberet vt stult⁹ / et ebrius / ideo
q̄ ea tā modicū que hui⁹ mūdi sunt curaret.
et adhuc minus q̄ alijs de deo cura ē vel pa
diso. / s. q̄ in amore mūdi sunt absorpti q̄dam
modo. Tūc dico q̄ iste eēt p̄fectus dei amor
ad quē redere d̄z aliq̄s p̄ vīrā contemplatiuā
¶ Et in statu talis amoris iā dicti / aliq̄s di
ceret mortu⁹ et crucifix⁹ mūdo. p̄pter hoc q̄
nihil sit eū retinere valēs / et viuere deo. esset
q̄ hui⁹ seculi vanitatib⁹ dormiēs. et eternis
bonis inuigilās. haberetq̄ sensus suos oēs
sui corpis tanq̄ clausos dormiētes / obstru
ctos ad omē qd̄ sit p̄ hoīes hui⁹ mūdi. / s. ap
tos gaudijs sanctorū / et sanctorū. ¶ Et hoc est
qd̄ doctores sancti dicunt figuratū / vt cum
Moyses deo loqui voluisset / nubē obscurā
idē intrauit. rep̄tans volentē h̄e dei amo
rē / introire optere nubē obscurā. q̄ eū obliuī
sci faciat / nec videre nec p̄cipere ad mundū
istū p̄tinētia. ¶ Et quō pōt acq̄ri amor iste
intēdo p̄sequēter aliq̄ mō demonstrare. q̄ hic ē
finis vite p̄tēplatiue. / et q̄ illic puenerit / iste iā
ascēdit ad montē / vbi cu⁹ discipul⁹ suis trib⁹
x̄ps se trāfigurauit. Ille loquit̄ deo in figu
ra Moysi qm̄ legē ipsam recepit. Ille rap̄t⁹ ē
in spū / vel potius supra suū sp̄m. ille h̄z con
uersationē suā in celis. ipse viuūt amore. ipse
feliciter ardet. delectabiliter / et placide sine fu
mi obscuritate. Sed heu heu q̄ paucis ista
gratia aduenit. / et ad modicū tēpus durat q̄
diu q̄s degit in hoc exilio.

Capitulum. xxi.

Descēdo gradu p̄tēplationis / et duro cō
flictu inibi existente.

Dico ad sc̄dm / et terciū grad⁹ ducent⁹
mtes ad istā q̄ dicta ē p̄tēplatiō / ac
cedam⁹ ¶ Postq̄ p̄sona deuota ī vi
ta actiua vītata fuerit. / et corp⁹ suū p̄ p̄niam
humilē / et seruiturē sp̄s redegerit / ad minus
saltē ī maxima p̄te / si nō ex toto. ac amor mū
danus cidē displicuerit. licet eā valde vexauc
rit. talis p̄sona tūc erit tanq̄ languida. Non
em̄ vult recipe complacētias seu delectatio
nes / et p̄solatiōes quas h̄c posset ipsi⁹ mūdi.
nihilomin⁹ tūc adhuc nō habet sp̄uales pla
cētias seu delectatiōnes q̄s desiderat. Et ira
sustinet feroces insult⁹ sepius duos et gra
ues causantes sibi penā mirabilē ad vincen
dū. / et modicū vel nihil recipit p̄solatiōis.
¶ Ibi certe ē fum⁹ obscur⁹ / multū offendēs
sine igne. Hec est eradicatio plāte alibi plan
tandē / vbi adest grādis violētia. hec ē occasio
mortificatiōis q̄s grani seminari. hoc est dicere
de recessu vite p̄me ac carnalis / ad p̄ueniēdū
ad sp̄ualem. Hec q̄s aspera via hec ē ad trā
seundū / et deuincendū / quā multi incipiunt.
sed cito victi / ad cōsuetudines suas p̄stinas
revertunt. Alij autē sepe cadūt. sepeq̄ seip̄os
releuāt. sepe fugiūt / et sepe reuertunt. sepe de
sperāt p̄uenire posse q̄ tēdūt / et sepe sp̄m real
sumūt. Sepe dicūt sufficit nobis / vt aliq̄ vi
uere sine hoc q̄ ad aliora tendam⁹ / et sepe re
sumētes sibi cor / p̄p̄riā desidīā et tepiditatez
redarguūt. / et ita ī seip̄s duz faciunt p̄flictu
grādēq̄ diuisionē. De q̄: Lerte volūtāt / car
nalis p̄tra sp̄ualē. amor mūdāni / et diuini.
Sed amor dei adhuc ē valde modic⁹ / et debi
lis. mūdāni / et fortis et potēs. repugnatq̄
fortiter ne nidū suū seu hospitium qd̄ habuit
ab infantia ī hoīe / p̄dat. Et qd̄ pl⁹ molestat /
ipse amor mūdi ocul⁹ cernit corp̄is. et sentit
dulcis eē ad retinēdū. amar⁹ / et ad p̄dendū
¶ Amor autē dei ec̄tra nō videt / et sentit dur⁹
ad acq̄rendū / et dulcis ad dimittendū. Ecce
certe duz diuortium seu partitio. sed in dei no
mie nil tā duz qd̄ p̄mpta et bona voluntate
q̄s nō posset ecupare / et vincere p̄ diligētē la
borē / et sp̄m bonā ī futuro meli⁹ habēdi. fm̄
sp̄siones affirmatiōis q̄s / quas tā recipit ex
sacris scripturis / q̄s p̄ istos qui hoc pedagū
seu viā istam p̄currerunt ex p̄tī om̄ino / et p̄ba
ti in malo debinc in bono. quib⁹ merito fidē
nostrā firmiter tradere debemus.

Capitulum. xxii.

Contemplationis LXXIII.

In quali statu est contēplatiuus i secun-
do gradu contemplationis.

B **P** **O**st hoc duellūz hunc languorē / in-
cipit q̄s ualeſcer̄ meliū q̄ h̄c. Nō
em̄ taz grauiſer et difficulter portat
carere amore mundano q̄s antea / q̄s q̄ ad-
huc nō recipiat magnā placetiā ſeu ſolatio-
nē ⁊ delectationē i amore diuino ad quē ten-
dit. Habet autē ſe tanq̄s inter duos ſtat⁹. non
om̄ino nec ex toto mortu⁹ mūdo. nec etiā to-
taliter viuēs deo. Et ibi i ſtatu tali pōt dici
mori amore. Nō em̄ ſentit vt antea dolores
ſalutaris ſue infirmitat⁹ quos ſenſerat mor-
tificādo vitā ſuam carnalē. Sed etiā adhuc
nō ē uiſificata ſeu reſuſcitata / ad recipiendū
ſolationem amoris ſpūalis. Et i tali ſtatu
pōt aſcēdere i ſcdo gradu ſcale p̄templatio-
nis / quē appello locū ſecretū ⁊ ſilentiū. q̄ ſi
em̄ antea poterat quis locū querere ſecretū
⁊ ſolitariū ad etorandū deū / ⁊ de ſua cogita-
re ſalute. non tū erat ſecurū ſe illic totalit̄ tra-
dere frequēti p̄pter cās ſupius assignatas.
S h̄c p̄t ſe audaci⁹ exponere ad ſol⁹ manē-
dū. ⁊ niti ad acq̄rēdū vite p̄teplatiue p̄fecti-
onē. ſe figēdo i amore diuino talit̄ q̄ ſui obli-
uiſcat ac alioz / p̄uertēdo oīnoz ex toto anie
ſue vultū ſpiritale ad ſpūalia. ⁊ auertēdo eū
dēa materialib⁹ / niſi quātum tales p̄ſint ad
amādū ⁊ adiuuāt ad cognoscēdū ſpiritualia
Et q̄ i iſto ſtatu videat / viuaciterq̄ ſentiat
h̄q̄ ſapiēs Ec̄c̄s dicit. Vanitas vanitatū
⁊ om̄ia vanitas. ⁊ q̄ niſi ſit i q̄ ſe reponat.
nec delectat⁹ accipiat aut ſolat⁹ / niſi i vl-
timo ⁊ optio ſuo bono. i fine ſuo recto ⁊ ſeli-
citate q̄ ē de⁹. ⁊ ſe i illo p̄tinuo moueat / anhe-
let⁹ ad deū tāq̄ lāguida icēdio amor⁹. q̄ ſi
q̄s eū teneat ad quē ſic tēdit. quēadmodū la-
pis extra locū ſuū p̄p̄riū exiſtēs tēdit ſup ter-
rā. q̄ loc⁹ ē eū grauis ē. et ignis tēdit i altū.
vt pote leue ſuſum / q̄ ſi ibi p̄uenit.

Capitulum. xxiii.

De duob⁹ modis ſilentiū ⁊ ſolitudinis.

B **I** **E**cū dū ſtatuū diuerſitatē ⁊ p̄ditio-
nū ⁊ varietatē hoīm / pōt q̄libet repi-
re locū ſibi ſecretū. vt inibi in pace q̄
eſcat ⁊ in ſilentiō. Tertū tū eſt q̄ p̄ncipale ſe-
cretū ⁊ ſilentiū h̄i debet ad intra in aīa ma-
gis q̄ ab extra. hoc ē / q̄ anīa excludat a ſe ⁊
habitacōe ſua oēs curā humanā mundanā.
oēmq̄ cogitationē vanā vel nociuā. ⁊ q̄cun-
q̄s eā impedire p̄nt ad illud p̄ueniēdū q̄ ten-
dit. Accidit em̄ q̄ aliq̄s ſepe corpe ſol⁹ ſit ab

homib⁹ ſegregat⁹. niſi om̄in⁹ tū p̄ fantaſi-
as. cogitatōes ⁊ melācolias patit⁹ ⁊ ſuffert q̄
uiſſimaz oneroſamq̄ ſocietatē in ſemetipſo.
que fantaſmata generant ſibi varios tumultus
⁊ magnas collocutōes ſeu garrulatōes
corā ſui intellect⁹ oculis adducētes mō vnū
poſt reliquū. inducētes eū nūc ad coquinā.
nūc ad for⁹. adducētes ei inde delectatōnes
immūdas carnales. mōſtrātes ſibi mō cho-
reas. pulcritudines. cātilenas ⁊ h̄mōi vani-
tates / trahēdo ad malū et p̄ctm̄. Quēadmo-
dūz p̄ſiteſ brūis Hiero. de ſeiſo humilit̄. q̄
cu⁹ erat abſq̄ ſocietate q̄libet i deſerto. p̄ter
beſtiāz ſilueſtriūz ſcorpionū. erat niſi om̄i-
nus ſepe cogitatione. ſ. in chozeis ⁊ in ſocie-
tate dñaz rome. Fantaſie etiā tales facient
animā ſolā exiſtētē irāſci ⁊ litigare ad altez
abſentē tanq̄s p̄ns ſit ⁊ iniuriari. poſtea ipſa
p̄putabit argentū ⁊ mercabit⁹ p̄portās the-
ſaur⁹ validū. interdū ibi trāſuadabit mare p̄
ſuas oprationes ⁊ deſideria. Nūc puolabit
terrā. mō erit in magnis dignitatib⁹. Et ſic
breuiter de ſilib⁹ fantaſmatib⁹ et fatuſita-
tib⁹ ſine numero. Alia ſo talis ibi nō eſt i ſe-
creto nec i ſolitudine / q̄ ſi ſola ſit ab extra
Nec certe aīa deuota p̄templatōi vacans ſo-
la eſt. q̄ nunq̄z minus ſola ē niſi q̄n ipſa ſo-
la eſt. Sed iſtaz ſolitudinū duaz abſentia
inter ſe multū differt. Alia em̄ deuota p̄tem-
platiua nō eſt ſola. q̄ exiſtit in ſocietate opti-
ma. vtili ⁊ delectabili. ſ. cū deo ⁊ ſanc̄s eius
p̄ ſancta deſideria. deuotas ſanctasq̄ cogi-
tationes. Alia autē vrit ſocietate valde dam-
noſa / vel ſaltē ei niſi p̄ficua. aīa. ſ. ita inuti-
liter mente vagabunda.

Capitulum. xxiiii.

De materiali ſecreto.

V **E**rū ē tū / q̄ ad habēdū ſecretū ac ſi
lentiū ab intra in aīa / p̄deſt q̄rere ſe-
cretū ⁊ ſilentiū ad extra / ſaltē medio-
criter / ſi nō ex toto. Et maxime iſtis p̄ficuū
ē / q̄ nō dū vſuz habēt nec ſciunt ſeiſos retra-
here intra ſemetipſos / cu⁹ ab extra ſocietati
ſunt p̄ſecti / q̄ p̄fectōnis ē ⁊ fortiffimū. nec
acquirūt tale / niſi p̄ longaz bonāq̄z p̄ſuetudi-
nē. Alia q̄b⁹ delectabilior ē loc⁹ ſecretus ne-
moris aut deſerti. Alia autē ſufficiunt ſecre-
ta campoz. alijs eccleſiaz aut certe ſuaz do-
moz / taliter inibi ſe collocātes ne videāt ali-
os / nec ab alijs ipſi videant. aut q̄ nō eſt ibi
aliq̄s alter hō. vel ſic ſe p̄tinēt ⁊ ordinant ad
modū heremite. Cū Arſeni⁹ eccleſiaz ingreſ-

De monte

sus/retro pilare vnū vbi nemine videret nec videret a quō solit⁹ erat se locare. ¶ Aliquib⁹ sonus quātulūcunq; etiaz modic⁹ siue hoīs siue auicule siue cant⁹ aut etiā locutiōis prestat impedimentū siue p̄replatiōis. ¶ Alijs q̄ busdā cātus ecclēie sepi⁹ nō modicū p̄stat auxiliū cogitādī ad ea q̄ cupiūt. q̄re ipm libenter audiūt. Talis b̄t̄is Aug. de seipso p̄fite tur quō audiēdo modulatiōes psalmoz aut hymnoz ecclēie in sue p̄uersionis initio la- chrimis rigabat. ⁊ cordi suo veritas infūde- bat. ⁊ ei multū b̄n fuerat p̄ tunc. ¶ Et p̄pter diuersitatē talē generalis regula ad sciendū q̄s locus ad secretū querendū aptior esset/ dari nō pōt/ s; querat hūc q̄libet f̄m gratiaz a deo sibi traditā. et etiā f̄m statū ei p̄uenien- tē in q̄ fuerit/ quē pōt p̄tinuare. aut in q̄ seip- sus poterit exercitare. sine nota erga alios q̄ bus p̄uiuit vel singularitatis vane glie aut etiā hypocrisis. Poterit em̄ esse aliq̄s de sta- tu tali aut in vita tali/ q̄ ecclēsiā sepi⁹ visita- re nō habebit/ v̄l a tali nimis distabit. ¶ Bre- uiter ḡ loquēdo ad habēdū leu⁹/ assuescen- dū ē in p̄pria domo aut ī sua camera (si talis sola hū poterit) aut alicubi intra eaz. Et ad h̄ p̄sequendū/ multuz faciet p̄suetudo ei aut p̄placētia ⁊ delectatio ibidez recepta. ¶ Noui mulierculā cā infirmitatē coactā se ī q̄dā ca- mera p̄ tps nō breue p̄tinere/ quādā vice mi- bi loquens. Nescio q̄d faciā (in q̄t) cū p̄dide- ro hāc camerulā. nō ē em̄ mihi loc⁹ alius ad cogitādū deū et ad meip̄s/ ita b̄n p̄ueniēs sicut iste. Nec optet sp̄ antēdere q̄ habeat ta- lis secreta solitudo aut etiā secret⁹ loc⁹ deter- minat⁹. s; vbi cūq; fuerit/ siue ī cāpis/ siue in villis/ siue ī balneo (quemadmodū tradidit Ch̄ris̄.) ibi solū se hō p̄t recolligere ⁊ a mun- do subtrahere. Et p̄dest sepe diuersitas ⁊ lo- ci mutatio ad delectatōz ⁊ recreatōz quā ali- q̄s sic p̄t accipere. Nocturnū autē tps ad h̄ p̄ue- niētē ē. q̄ quieti⁹ ⁊ magis pacificū absq; tē- p̄rationibus vane glorie mundi.

Capitulum. xxx.

Quō corpus cōtemplatiui d; ordinari. ⁊ de impedimentis aduenientibus.

Ro. ¶ Dicit doctor quidā erimius Guil- helm⁹ olim parisiē. ep̄us. q̄ corpis debita ordinatio multū p̄dest ad fir- mā cogitationē alicui⁹ rei habendā. Et qui libet corpus suū ī tali situat dispositōe/ quā sibi magis nouerit delectabilē ⁊ expedientē. siue hoc fuerit geniculādo. siue stādo. siue se

dēdo. inclinādo. appodiādo/ siue etiā iacēdo. Et ē hoc intelligendū/ cū q̄s solus ecti- terit. poterit em̄ tūc sine singularitate id age- re. In ecclēia em̄ oportet se alijs cōformare. Subdit em̄ snialiter/ q̄ ei videt modus iste bonus esse ⁊ p̄ficiuus. q̄ se q̄s rectū teneat su- pra brachiū sinist̄r̄ inclinādo. Lredo b̄n hoc ipm experientia accepisse. ¶ Scio et aliuz/ cui nulla dispositio ⁊ corpis ordinatio maius p̄- stat auxiliū/ sicut sedēdo inclinatus sup̄ dor- sum ⁊ quasi iaceat/ vultū versum tenēs ad ce- lum aut terrā. Aliquibus placet ire ⁊ redire quod interdū pōt esse proficiuus p̄ recreatiōe aliquātula. S; p̄tinue ⁊ sepe hoc agere/ pu- ro quieti aie nō modicū fore impedimentū. que t̄n quies sup̄ oīa d; inquire ad p̄tingen- dū ad hoc de quo n̄ra ē locutio. Nec frustra dicit Arist. Aia sedēdo ⁊ quiescēdo sapiens efficit. ¶ Sed ex quo aliq̄ sp̄s habet ira/ ues ⁊ mobiles/ ac ira ad mūdialia opa incli- natos/ q̄ eis esset parū/ infern⁹ esse sine soci- erate/ vel se in loco vno fixos cōtinere/ q̄uis etiā b̄n ad modicū tps. ideo h̄mōi modicuz v̄l nihil p̄ficiunt ad vitā contemplatiuā im- mo ipsis est melius eā dimittere/ ⁊ se tradere actiue/ nisi tales conditōes p̄ violentiā p̄sue- tudinis possent q̄nq; deuincere. Nihil em̄ q̄d p̄ labore ⁊ diligentiam nō possit supari. ¶ Sunt ⁊ aliq̄ qui statim temptant blasphe- mijs et alijs vicijs ira horribiliter/ q̄ vix su- stinere valēt. Exinde incidētes interdū ī fre- nesim/ aut extra bonā fidem. efficiuntq; etiā melancolici tristes ⁊ iracundi. omīaq; ipsis displicēt. Agnoscūtq; tales p̄ experientiam q̄ eis sit multo melius esse ī societate ⁊ labore exteriori. q̄a tūc talia nō cogitāt que eos sic turbare possent. Et isti silr̄ nō valēt ad con- templationē nisi ex gr̄a speciali. vel salte ipsa ē eis durissima ⁊ piculossissima. ¶ Sunt itē aliq̄ aut p̄ naturā vel gratiaz. aut p̄ ista ambo simul/ amātes solitudinē/ sollicitiq; d̄ sua sa- lute/ desiderantes agnoscere deū/ ac sp̄alia ista adamare/ nō habēt etiā nimis fortes ve- hemētēsq; carnales motus q̄s vincere non valerēt. Isti habiles sunt ad tradendū se vi- te p̄templatiue. ⁊ sp̄aliter habētes cor dulce ac tenez ad deuotionē flexibile. Difficile est em̄ cor duz ad bonū p̄rigere q̄d male habe- bit in nouissimo. ¶ Et accidit p̄tingere ali- que paulatim ascēdēdo ab actiua vita vsq; ad gradū sūmū p̄replatiue. q̄ t̄n postea reuer- retur/ descēdetq; ad actiua. Nō p̄tingere p̄t in casib⁹ duob⁹. vel p̄ negligentia ⁊ fictionē.

aut certe p abundantiaz virtutis / tali mō q
p suo libitu vtrā vna vita sine alterius impe
dimēto. vel fm suū officiū. Et statū talē hīc
debet p̄latos. sic q̄ sunt vīre cōtēplatiue ita p
fecerit et ī tali radicari / q̄ descēdere possint ad
actiua. nō tñ deserēdo omnino cōtēplatiua
Quēadmodū angeli ad nostrā custodiā de
purati hic inferius / cōtēplant semp vidē
tes faciē dei patris qui in celis est.

Capitulum. xxvi.

Disputatio quomō vita cōtēplatiua
prosit in pmo sibi ipsi.

Ropter tria motiua seu ratōes tres
inter alias / quidā mirant q̄ aliquis
se tradit vīre cōtēplatiue. Prima.
q̄ cōtēplatiui nō nisi sibi ipsi pficiūt. Se
cūda. q̄ videt eis q̄ cōtēplatiui nimis velit
ingrere / et sape atq̄ nimis alte volare. Ter
cia ē. cū multi sint decepti ex inde et effecti fa
tui et melācolici. Ad q̄s rōnes tres (si saltem
rōnes dicēde sunt) breuiter et manifeste respō
debo. Sancti em̄ doctores de materia tali
abundātius subtili / pfundiusq̄ loquūtur.
Ad primā ratiōē rēdeo / q̄ aliq̄s vīre con
tēplatiue sibi ipsi pficit / multo plus atq̄ di
uinius placetq̄ ampli deo q̄ p vitā actiua
q̄d satis ē. Nihil ē em̄ post deū a me plus di
ligendū q̄ egomet. et plus etiā q̄ totum resi
dū mūdi. iō pdiligendū ē mihi placere deo
istāq̄ vitā acceptare qua sibi acceptior fieri
possum. et potius q̄ hīc modicū meritū. vel
forte vt aliū lucrifacerē eū saluando. mei au
tē detrimentū parerem me condemnādo. Et
est hoc intelligendū ceteris parib. et q̄ ali
quis tā libere posset vt vna vita sicut et alte
ra. Nō dico ppter publicos officiales et pre
latos / et habētes alias dignitates ipos obli
gātes vīre actiue intēdere. quēadmodū sūt
etiā mulieres maritate pueros habētes et fa
milias gubernātes. aut obligati suis seruire
parētib. Si em̄ hmoi p tunc se tradere vel
lēt cōtēplatiui / ipsi se dānarēt ppter obligatio
nē qua ligati sūt ad alijs pficiēdū. eētq̄ vna
mala tēptatio et piculosa vni tali vt dictū est /
q̄ sibi delectabili / eēt sp̄ intēdere cōtēplati
oni. negligēdo aut postponēdo h q̄d facere
teneret. Et esset ppter hoc damnosus. et no
ceret subditis et reipublice. De tali esset bene
conquerendū et sabbatū cōtēplationis sue
deridendū. Sed aliter ē de nō obligato ad
seruendū alijs ppter officiu q̄d habet. vel
nō neglecto quod facere alijs tenet.

Capitulum. xxvii.

De profectu quez cōtēplatiui alijs af
ferunt.

Dns sequenter ostendo q̄ psona con
templatiua multū etiā prodest alte
ri. ¶ Primo. q̄ dat exemplū bone
vīre / p̄dicatq̄ facto et ope deū sup omnia di
ligendū. et q̄ reliqua om̄ia sunt vanitas nec
curanda Et hec nō est modica doctrina. im
mō de tāto pualet quāto opa plus cōprobā
tur esse sine fictōe q̄s verba. ¶ Itē cōtēpla
tiui p deuotas suas oratiōes om̄ib. alijs p
sunt. Et accidit sepius q̄ ppter eoz. merita
deus faciet quibusdā mediātib. mūdānis (li
cet etiā mali sint tales) quoddā maximū bo
nū. puta pacē alicui regni vel sile. q̄ nihil
possum sine grā dei speciali. quā citius bo
ni cōtēplatiui ipetrāt a deo q̄s actiui. Et sūt
ipsi tanq̄ oculi corpis illuminātes et dirigē
tes om̄es opationes factas p mēbra cetera.
Et si oculi nō laborāt sicut manus et pedes.
nō dicere optet p tāto / q̄ in nullis seruiāt ni
si ipsi sicut. Tales em̄ cōtēplatiui ordi
ti sunt ad referendū deo et dirigendū om̄iū
alioz opa nō ita in spūalibus illuminatorū
seu subleuatorū / q̄ ipsi sciunt aut possent sp̄
om̄e q̄d faciūt ad deū ordinare tanq̄ ī finē.
¶ Nō dico q̄ in casu necessitatis psona non
debeat dimittere suam cōtēplationē / ad
succurrendū alterius necessitati. S; q̄ pos
sit vtrāq̄ vitā tenere insimul pfecte. hic esset
melior / quemadmodū teneo bñm Grego. ac
scm̄ Bern. et ceteros fecisse. Et q̄ bñ ppede
ret qualis excellētia sit aīer bonoz spūaliūz
erga corp⁹ et bona tpalia. hic clare cognosce
ret / q̄ pl⁹ pdest toti ecclie oīo deuota vnus
cōtēplatiui / q̄s faciūt centū et centū vitaz
actiua ducētes / ad succurrendū alioz neces
sitatib. corpaliū. Et multo pl⁹ p sunt q̄s se ī
mūdo occupātes / nō vt alijs subueniāt / sed
p suo pprio cōmodo laborātes / et sepe in dā
nuz alijs. ¶ Itē dico / q̄ si aliq̄s spūsancti
insticu senserit se inclinātū et cōmotū ad vi
tā cōtēplatiua sectandā / et h cognouerit. tal
sine vitupio vīre actiue poterit abrenūciare.
imo faciet h cū laude magna / pmiū q̄s nō mo
dicū inde acceptur⁹. nisi forte p dñū aliq̄s a
suo p̄lato obligaret obedire ad publicū offi
ciū exercendū. vel etiā ī casu vltime aut v̄gē
tis necessitatis / sicut dictū ē. Urgentē autē
necessitatē voco / q̄n verisim̄ aliq̄ p̄re possent
nisi p talē eis subueniret.

Capitulum. xxviii.

Quod non est supbia cedere ad vitam contemplatiuam
ut quidam putabant / ostendit per exemplum.

An Ecce dicendum quantum ad secundam rationem ante
dictam / quod tendens ad finem contemplationis
que superius declarauimus. Hec ad amandum
deum summe ex toto corde / quod talis redat nimis
in altum / aut presumptuose agat. imo aliquis apertus
ad hoc faciendum / et gratias tale a deo persecutus / desi-
ceret et minus bene ageret (ut videtur) si dei dono
non vteretur. Et spiritualiter ecclesiastici et religiosi. qui
rursum vitam ad hoc ordinata est / omnino se dare debent
ad vitam hanc potius quam ad aliam. Sicut et clerici.
precipueque theologi. aut certe eorum scientia non iam
eis auxiliabitur / sed inde inflabunt / efficiuntque va-
ni. vacui et superbi. Quod patet per simile exemplum ad
oculum. Erit in regis curia seruitor quidam coque
cui rex tale dabit gratias. utpote facere eundem
volens suum camerarium. quod iudicat ipsum ad hoc
sufficietere. et sic placet sibi. Nulli dubium quod si
dicitur famulus huius refutat eam sue pigritie. aut pro-
pter fictitios cordis / aut in glumie seu gulosita-
te / dicens se male permanere continue in coquina in
officio. scilicet sordido fori. ipse vtiq; erit crimina-
bilis et reprehensibilis. Sicut qui potest famulari deo
in statu excellenti / erit danabilis si se occupare
se voluerit in minoribus. nec excusabit humilitate
sed / imputabit cordis sui fictitio aut repidi-
tati. Hec dico quoniam deficiunt et errant / qui in con-
templatione sua nimis volunt inquirere. Summe enim
talibus necessaria humilitas est / que custos est
et nutritrix ipsius charitatis.

Capitulum. xxix.

De excellentia contemplatiui super actiuos

Dantur ad rationem tertiam. scilicet quod aliqui
tales contemplatiui sunt decepti. effecti
que fatui et melancolici. Respondeo quod in acti-
ua vita sicut plures sunt decepti. quod non vident
discretore requisita ad bene terminandum inceptum
opus. Hec etiam omnibus est data gratia talis viuendi.
scilicet in contemplatiua vita / propter causas certas ante
signatas / sicut dicit apostolus. Quilibet huius do-
num proprium a deo. vnde quidam sic. alter vero sic. et
iterum. Si in corpore vno omnia membra essent oculus
vbi essent manus etc. Quod vult esse quod mundani con-
templatiuos leuiter iudicant fatuos esse atque me-
lancolicos. Non enim faciunt quod et ipsi. continent
que omnia que isti mundani charissima tenent. sed non
vident magnas consolaciones et sancta opera / spiritu
lesque diuinitas que adipiscuntur contemplatiui mun-
dum refutando. et a se procul expellendo omnes ana-

riam. superbia. omnem iram et inuidiam. insuper et vani-
tatem que mundanis sine mora persistat non modicas
vexationes. Et viuunt contemplatiui in magna
requie et pace conscientie / quod est bonum tale quod ali-
ud ei comparari nequit. locorum occupationum mu-
danarum super terram in angustissimo loco et re mo-
dica ipsi contemplatiui occupant in maiori et
ampliori loco ac negotio que sit totus mundus.
hoc est in deo. Quid per hec velis dicere / notate
que sunt excepti. Quod certum est quod vita rationalis crea-
ture versat plus in operatione intellectus et ratio-
nis que alibi. hoc est in meditationibus rationabilibus
et in voluntaria dilectione. Et ideo veraciter et
quasi soli totales viuere dicuntur / qui in con-
templatione nutriuntur cibo tali atque potu. et non
illi que suas animas ac vitam non plus lenant ad cele-
stia que bestie. ipsi enim comedunt et bibunt. ipsi
lerant et gaudet. ridet atque leuitatibus insistant.
ipsi sua corpora verant. sicque suo modo faciunt ve-
bestie. Sed forte obijciunt. quod auxiliantur ali-
os per labores suos. Ita etiam faciunt equi et asini
et interdum amplius. Quodque hoc ipsum lauda-
bile est ei qui nescit et non potest amplius. et qui im-
plet hoc fideliter ad bonum finem et intentionem.
sed ad seruendum deo et subueniendum alteri.
Quod fateor quod contemplatiui in factis mundanis non
sunt ita sapientes et prudentes que ad modum acti-
ui. Ratio. quod suum ingenium et intentionem in talibus
non ponunt. vnde accidit eos iudicari simpli-
ces et insipientes. queque eis modica de ista
sit cura. ad hoc enim sunt vocati (ut apostolus in-
quit) et ad hoc nituntur toto conamine. scilicet repu-
tari fatui ut sapientes effici possint.

Capitulum. xxx.

De necessitate gratie dei ipsi contemplatiui.

Euertor igitur ad prima. scilicet ad quodammodo secretum
scale contemplationis que dixi locum secre-
tum et silentium. Declarantur aliquot de secre-
to duplici / et sic de silentio. vno. scilicet extra animam.
et alio intra eam. Ipsa vero contemplatio tendit ad
habendum non extrinsecum / sed intrinsecum. scilicet secretum
atque silentium. Ad quod sequendum potest quere-
re etiam ad extra (sicut dictum est superius) solitudinem et
silentium. Dicit ergo beatus Bernardus. quod spiritus
sanctus Iesus christus / verecundus est amicus. nec libe-
ter sponsam suam accedit multitudine presentem.
querit autem esse solus. Quod propter igitur animam a se
omnino expellere omnes occupaciones iterum et ex-
terius. ut. scilicet solummodo intendat ad recipiendum
sponsam suam. Ex quo enim de ipse simplex est
et vnus / in quibus vult in cordis simplicitate et
vnitate. Quod autem tale simplex non est et vnus

quod in tot pres diuisum est p curas mundi
ales malas & vanas. Sed heu in quāta mi-
seriā p pctm̄ redacta ē nobilis ipsa aīa / que ī
statu p̄me innocētie / ex toto & om̄ino ordina-
ta fuerat ad cogitandū de deo suo creatore.
atq; considerare spūalia sine aliquo impedimē-
to & difficultate. qd̄ ipsa mō p tantā penam
difficultatēq; / grauata onere sue corruptio-
nis pōt opari qd̄ ē mirabile. qd̄ noscūt opti-
me qd̄ ad hoc nitunt. ¶ O deus meus / quid ē
nūc qd̄ ipsam animā in altu; releuare possit.
ponere in vnitate. reducere ad simplicitatez /
eāq; expedire de mari isto pceloso. tumultu-
oso atq; fluctuanti p curas absq; numero. p
fantasias varias imaginatōnesq; sine mora
abūde scaturientes? Erte hoc facere p̄ncipa-
liter nihil valet / nisi virtus gr̄e & huius maris
magni & spaciōsi mori mutigare qd̄ intra nos
est. Tu susciuas egenū p̄stratū de puluere va-
nar cogitationū. & pauperē erigis a stercore
inordinatarū delectationū / collocans eos in
altū vt sedeat euz principib; . h̄ est cū angelis
atq; sanctis. & vt eorū conuersatio ī celis sit
Donū aut istud gratie veraciter tribuit sol̄
inquirentib; ipm̄ diligenter atq; ardentē. &
ad hoc se disponētib; .

Capitulum xxxi.

Qualiter aīa p̄eplatina dicit̄ eleuari sup̄
corpus. & efficit̄ simplex & vnica.

D Ec intelligendū est animā corp̄ de-
serere fm̄ substantiā cū in p̄eplatōne
rapta fuerit / saltē de cursu cōi. sed p /
tūcesse dicit̄ / vbi fuerit cor suū atq; amor su-
us. sicut Aug. dicit̄ / q aīa veri⁹ est vbi amat
q; vbi ipsa animat. hoc ē q; vbi vitā p̄estat
corpi. Et ideo dico q talis eleuatio anīe de
uote extra mundus. ac sup̄ ista corpalia vsq;
ad semetip̄am / aut vsq; ad angelos. vel certe
vsq; ad creatore suū / alit̄ fieri non pōt. fit p
forte sanctāq; meditatioē vel ardentē amo-
rē. Tali mō q talis meditatio aut iste amor
virtute sit tā potens / vt ipsa; faciat obliuisci
vel cessare ab om̄ib; opatōnib; alijs & fanta-
sijs. sicut esset ī sopore p̄fecto aut somno. vel
saltē si nō ex toto tales cessant opatōes. ipse
tū non p̄t corūpere. extinguere aut supare
meditatioē vel amore ardentē sup̄ dictuz
p̄pter vigorosam eius potentiā. Oportet eti-
am q aīa totaliter in tali meditatioē sit oc-
cupata & amore. ad hm̄oīq; sit om̄ino inten-
ta. nec de q̄cūq; re alia sit ei cura. nec ad alia
respiciat. nisi forte talia p̄tercundo. nō tamē

ibidē pedē figendo. s. q in talib; non arrestet
siue morā faciat. ¶ Et hoc fieri posse / experi-
tia quotidiana ī minorib; h̄ manifestat. Et
firmatq; idē Arist. inquit̄. Accidit interdū
aliquē sup̄ re aliqua tam fortiter meditari / q
nec aptis oculis intuebit̄ hoc qd̄ ipm̄ p̄teri-
et / seu qd̄ an̄ euz vadit. Sepeq; in societate
cū qua sociabit̄ / plura dicent̄. & corā ipso et /
ercebunt̄ seu fient. de quibus nec aliquid sci-
et / sed in sua forti meditatioē p̄seuerabit ac si
dormiret. vñ qñq; de tali puerbiū istud cō-
mune solet adduci & dici. Iste ad suos medi-
tat̄ amores. ¶ Talem silr̄ modū raptus p̄ci-
piunt sepe studētes ipsi / aliqd̄ subtilitatē cō-
p̄ilare molientes. Pictores suo mō facere cō-
sueuerūt / sicut ego teneo. aliq; opifices sub-
tiliū / positi in imaginatōnib; fortibus. Re-
citāq; de pho quodaz noīe Archimēdes
excellētī geometro. qui imaginaliter delibe-
rauit facere ingenia subtilia ad bellanduz et
defendendas inuadēdasq; ciuitates Un̄ ac-
cidit ciuitatē quā inhabitabat dictus phus
ab inimicis debellari. p̄nceps aut̄ exercitus
p̄cepit ne antedict⁹ phs occideret. Sed a ca-
su quidā eundē suas figuras p̄rahentē / fm̄
sciaz geometrie reperit. q̄siuitq; ab eo quo
noīe appellaret̄. Ipse h̄o tā fixe suaz figura-
rū formatōib; intētus extitit / vt qd̄ sibi iste
interrogas̄ diceret penit⁹ ignoraret. nisi q in-
fir nabat eidē q se nō īpediret / nihil aliud m̄-
dēs. vñ idcirco vitā pdidit. Ecce q; fort⁹ hu-
ius erat meditatio / vt ob ei⁹ vigorositatē ci-
uitatē sue expugnatōz nō p̄cipet. atq; nec q
dē inimicū agnouit ipm̄ occidētē. Alius itē
phs neades dicit̄ / ad mēfaz posit⁹ sepe come-
dere oblit⁹ ē. op̄tebatq; ne fame p̄iret / famu-
lā suā ad cibū p̄cipiendū eius manū p̄ducere
De q; valeri⁹ h̄ recitās / dicit̄ ipm̄ solū aīa vi-
xisse. corpe aut̄ circūdatū fuisse tāq; re extra-
nea & inutili. ¶ Dicta exēpla adducta sūt / ad
ōndēdū q aīa imaginatōes atq; curas n̄ p̄-
ficuas a se p̄t depellere / vt subleuari possit &
ad factioza p̄ueniētiōzaq; p̄cedere. atq; se ta-
lit̄ ad vnitatē simplicitatēq; deducere. medi-
tādo solū mō q̄lit̄ ad suū creatore potit̄ p̄tin-
gere q̄ ei⁹ e loc⁹ finis atq; amor. q̄uis illd̄ fa-
cere fort⁹ sit atq; difficult⁹ q; ī dictis exemplis
ostēsus ē. Et hoc de tāto quāto cogitatioib;
vti op̄ret spūaliorib; h̄icq; meditatioes ma-
gis extraneas atq; subleuatas.

Capitulum xxxii.

Memoria facit libri d̄ p̄eplatōe Richardi

De monte

de sancto victore.

Richardus de sancto victore quenda edidit librum / quoniam presertim / ubi multum subtiliter atque secundum philosophiam / de scientia tractat materiam istam. scilicet de contemplatione. diuidens ipsam contemplationem in species sex seu modos. Quorum modorum duo in imaginatone sunt positi. duo in ratione. item duo in intelligentia. Secundum hoc presertim doctor ponit tres modos celorum in terra animam. et in terra hoc quod ipsa anima cogitando seu meditando seipsum / sicut diuersimode. scilicet aut meditando corporalia que sensibus percipiunt exterioribus. aut ad seipsam cogitando. aut angelos et eorum statum / aut certe ipsam deitatem. Et presertim dicitur Rich. in. v. parte li. memorati tradit / quod contemplatio format seu diuersificat modis tribus. Aliquam per hoc quod ipsa anima dilatat interdum amplius. et quoniam plus eleuat suum intellectum. et quoniam per hoc quod ipsa habet ipsum. scilicet intellectum sicut alienatum seu oblitum. Declaratque per quem modum istud fiat. et qualiter quoniam hoc accidit. adducens auctores atque exempla scripturarum et naturarum. quod hoc fiat per admirationem vehementem aut per magnam deuotionem. vel certe per delectationem non modicam spiritualem atque consolationem. Sed quod mee intentionis est loqui non subtiliter sed ruder breuiter. idcirco postpono vobis declarare notiam doctoris doctrinam / qui nimis subtilis. nisi forte in certis punctis subsequenter. et hoc modo capaxior atque vobis familiarior.

Capitulum xxxiii.

De tercio gradu contemplationis / et similitudines quedam naturales.

Sicut restat de gradu tercio scale contemplationis differere. quem forte forebapertizant perseverantiam. Cum adiutorio enim gratie diuine / perseverantia fortis ponit atque collocat in altitudine perfecte contemplationis. ordiatque homines in statu perfecto in quo potest dici vivere amore. Tunc enim recipit diuinas consolationes amoris. non sentiendo tribulationes carnis aut mundi. Denulla enim re alia ei est cura nisi deum amare. et ipso meditari atque loqui. et per eius amorem fugit fatuas delectationes huius mundi. atque eiusdem mundi aduersitates cum gaudio suscipit. Et ideo non est quod ei possit obesse seu nocere. Non perspiras. istam enim subterfugit. aut certe ipsam humillime suffert et in magna gratia tractat. Item non aduersitas. hac enim ardenter desiderat / sicut mediante qua deo adducit. et qua ipsa diuina anima purgat et edocet. per quam quis spouo suo ac amico Iesu christo similat qui plenius fuerat tribulationibus. Recipit

item aduersitatem quemadmodum signum certum quod deus omnipotens spouus eius eam diligit et quod dignatur sic se visitare et castigare. Et in statu isto anima deuota ardet dulciter. suauiter atque pure / igne spirituali succesa. recte ut carbo clarus et rotundus ignitus et sine fumo et sine crepitatione aut sine tumultu. Ibi est anima totaliter radicata in terra propria multum fructum afferens. Ibi est destructa amoris mundani ciuitas / et diuini amoris ciuitas constructa. Sed tamen non est quod quod diu hac mortali vita uiuit / sine dono ac privilegio gratie spiritualis aliquid in tali perfecte statu se possit permanere. sine sui mutatione. quoniam potest dico usque ad mortem de statu in statum variatorem sepe et mutatorem fieri. Sed quod iam ad talem statum perfecte peruenit. talis diuinitas in eo permanet. et sepe atque aliquid imoratur. Et si ipsum quoniam excidere contingit et labi ex eo / cum releuat in aliquid de duobus primis statibus. Primum statum per se conuenienter huiusmodi. in quo viget quasi spiritus frigidus et obscuritas. Secundus sicut spiritus ignis. in quo propter mutationes gradum motum viget calor. pro frigidus. motus obscuritas et post tempancia aeris. motus sol lucet. post nubem tectum occultat. modo pluit. post est serenum. Tertium status equat est tibi calide. in quo quasi continue feruor est solis atque aeris claritas. licet interdum veniant pluuie et obscuritates. fortioresque oriatur tempestates atque horribiliores mutationes que in qualicumque tempore alio. Et tali modo perfecti contemplatiui sufferunt per tempore contemplationes grauiores alijs. et hoc aut propter ipsorum probationem et purificationem ut in humilitate seruentur. vel certe interdum ad eorum perditionem secundum occultum dei iudicium / erigente eorum superbia et iniquitate. exemplo Luciferi creati in tanta pulchritudine. sapientia et contemplatione tam sublimi. Potest item aliter primus status sicut diei prime hore in mane que claritas tenebris adhuc inuoluta cernit. atque multum obscure incipit apparere. Secundus hore tercie diei. Tertius vero clare meridiei. Et sic de multis alijs figuris sicut libus et exemplis.

Capitulum xxxiiii.

Fortis perseverantia necessaria est contemplatiuis. Ut absque perseverantia fortis summatem. Quod altitudinem motus contemplationis purat se obtinet. aut perfectum hinc calorem amoris diuini. talis peruenit assilatur ascendere motum et celsum. postea se descendere per se pergit in summu. et hoc quod repperit quamdam difficultatem aut impedimentum. Vel per se volenti ignem accendere / vel succedere in lignis viridibus aut putridis. quod cum non statim accendit. aut eius primo

nō p̄cipit nisi sumū vel modicā flāmā facillit
 extinguibile / q̄si q̄mot⁹ recedit. destruit / aut
 p̄ totā domū p̄icit / spargēdo hincinde struē
 lignoz. ¶ Tres merito p̄pat p̄fat⁹ nō potenti
 pacifice maturitatē grani sui seminati expe
 ctare. aut q̄ sua plātula inserta terre radices
 bñ figat p̄pter morā aut piculuz vel difficul
 tatē quā p̄cipit talis. ¶ Rursus gerit typū s̄i
 mie / cupiēti nucē viridē degustare. sentiens
 aut corticis amaritudinē / ad nucleū dulcedi
 nē nō p̄ducit / statim eam a se p̄icit nō p̄seue
 rās. ¶ Postremo assilat pigro militi. q̄ añ ci
 uiratis obfesse captione p̄fectā / tedio affect⁹
 inde discedit. ¶ Uideris igit q̄ taliter facien
 do aliq̄s nō p̄tingit ad apicē mōtis. nec ignē
 h̄re poterit neq̄ bladū. Itē nec arborē. neq̄
 nucleū gustuz. nec etiā cūritatē obtinere / refe
 rendo ista punctis iā dictis. Sic silr nō po
 test puenire aliquis ad p̄fectionē p̄templati
 onis sine forti p̄seueratiā.

Capitulum. xxxv.

Impedimēta plura ne q̄s montē p̄tepla
 tionis vsq̄ ad summū ascēdere valeat.

Tenus adhuc modicū in vno sup̄
 dicioꝝ exemploꝝ / p̄siderātes factū
 volētis ad finē mōtis alti atq̄ p̄dē
 tis p̄scēdere. Itē p̄tinue ascēdit nō redescē
 dendo in bassū. Quis eū pausare p̄tingat / nō
 incipit p̄gressum suū a pede mōtis dicti / sed
 a loco vbi moueri desijt. Pari mō cupiens
 possidere p̄teplariōis p̄fectionē / nō d̄z q̄ se
 re aut seipm̄ arrestare. q̄ pausare ē redescēde
 re. nō p̄gredi retrocedere inferius ē. Nec d̄z
 etiā sp̄ reincepe a basso. sed vñ recessit et vbi
 dimisit. Et p̄pter isti⁹ p̄seueratiē absentia tā
 pauci repiunt q̄ ad p̄fectā p̄tingūt p̄teplatio
 nē. Quācito em̄ q̄dā modicū ascēdētes senti
 unt penā aliquā / laborē / credūt ipsi pausa
 re. sicq̄ retrocedūt inferius. ¶ Sūt aut aliq̄
 nō habētes ordinē / modū ascēdendi nō cu
 stoditū. statim em̄ volūt salire vsq̄ in altuz.
 nō incipiēdo a basso p̄ mediū ituri. Bassum
 aut seu inferius hui⁹ montis / p̄sideratio ē su
 orū petōꝝ atq̄ defectuū. ¶ Sed repiunt aliq̄
 collis suis imposita habētes grandia onera
 nec hec ipsa abijciūt. / nihilominus sic se pu
 rāt ascēsurus om̄ino. Qnus aut istud est oc
 cupatio mundana / foris cogitatio inibi po
 sita seu fixa / q̄ aīa / agguat mirabilē / faciēs
 eaz / semp ad se reuerti / relabi si q̄n leuauerit
 se. ¶ Rursus q̄dā p̄pter mīmas volitātes co
 rā se muscas totū dimittūt. et ire desinūt vel

redescēdūt. Dulce iste sūt volātes cogitati
 ones / q̄b̄ aīa i suo p̄gressu neq̄q̄s d̄z arresta
 ri seu ipediri / s̄z vlteri⁹ p̄cedere fugādo istas
 a semanu serē idignatōis. Repiūt etiā aliq̄ ta
 les muscas inseq̄ntes ad modū pueroꝝ p̄
 papiliones currentiū. ¶ Itē sūt aliq̄ qui la
 tratu canū infernaliū statim terroꝝ / reuert
 q̄ cito sentiūt tēptationē aliquā / tūpē / totū
 dimittūt. vel certe se cū tali occupāt. nitūt q̄s
 talē expellere / oēs hmōi tēptatiōes. q̄d sepe
 fieri nō pōt / s̄z bñ p̄nt p̄teriri. scias nō curan
 do. exēplo pegrini q̄ ad quemlibet latratū ca
 nū nō sistit pedē / cū sibi in via talis occurrit
 latrat⁹ / s̄z cōcito gressu tanq̄s nō curādo iter
 p̄tinuat. / sic silr. De quāto em̄ plus p̄siste
 ret ad se defendēdū / vl ad eos p̄scendū. tā
 to ampli⁹ latrarēt iter suū talit p̄deret. ¶ Ali
 qui aut nō credūt sp̄ manuz dexterā hui⁹ q̄
 eos i altū d̄z subleuare. imo retrahūt appo
 diātes / p̄fidētesq̄ i multitudine diuitiaz su
 arū / sue fortitudis. iōq̄s nō mix si hmōi ci
 to labunt. Propt hoc d̄z hō sp̄ credere ma
 nū suā ad auxiliū diuine gr̄e / diffidēdo oīno
 de p̄pria sua potētia. nō p̄sumēdo se posse il
 luc puenire q̄ tēdit p̄ seipm̄. ¶ Iterū sunt aliq̄
 q̄ putāt statim esse se i summo. cuz tñ adhuc
 sint bñ i basso. iō ascēdere dissimulat / dimit
 tūt. / sic dimittēdo retrocedūt inferi⁹. ¶ Ali
 qui p̄cedunt vsq̄ ad altū. sed statim efficiūt
 vane gloriofi seu gaudiōfi. Uidef̄ ipsis op⁹
 suū multū bñ pegisse / / sua dietaz bñ fecisse.
 Nec ponūt diligentia ad ibi. s̄. in alto demo
 randū. Ergo tales p̄cipitant seu statim deci
 dunt. nō ascēdētes ita velociter supius sicut
 vellēt vna alia vice. Vel forte eis de / numq̄s
 auxiliabif ad illic ascēdendū exigēte hoc su
 perbia eoz / ingratitudine / abusu cogniti
 onis habite / q̄d ē horribile. / tā nūq̄s p̄sumē
 di. imo semp se renēdi i pfunda humilitate.
 cū. s̄. p̄cipit q̄ hō q̄ deo fuerat tā proxim⁹ at
 q̄ familiaris in collocutiōe sua. / sicut auicu
 la q̄ p̄struxisset nidū sibi intra celū postea de
 iiceret vsq̄ ad infernū sine reuocatiōe aut re
 uersione. ¶ Dehinc sunt aliq̄ qui cū viderint
 se modicū altius ceteris in monte isto. alios
 aspnanē / deridēt inferi⁹ existētes / q̄ iuste de
 relinquunt a deo vt labant / quatū cadētes
 agnoscat q̄s modicum a semetipsis possint.
 ¶ Aliq̄ aut q̄ istū montē nō nisi p̄pter curiosi
 tatē p̄scēdere volūt / et vt dicere possint etiā
 suū / ibidē. aut certe vt secreta excellētia in
 q̄rāt. aut p̄pter solā placentiā seu delectatio
 nē. aut p̄pter loci eminetz amenitatē. nō aut

vt deo melius placeat / proximiusq; ei serui-
ant. honestius. ampliusz magis meritoze.
Et isti cito amittunt dei auxiliū atq; eius gra-
tiā. aut certe repiunt se deceptos nimis dure
turpiter atq; miserabiliter. Putāt em̄ se esse
ī mōte dei / cū sint ī monte diaboli. ¶ Postre-
mo ē aliquos inuenire / nimis q̄ ratō dicat
seu ins sit festinātes / nitētes p̄re suū ducto-
rē / z fortius q̄ vult idē. qđ magna est fatui-
tas. B̄ia dei ē ductor iste / sicut dictū ē. Qui
ergo non pōt aut dignat̄ expectare spaciū tē-
poris. p̄ motū gr̄e istius z auxiliū / iure eā per-
dit. z alia vice ipsaz p̄ libitū suo tā cito nō re-
periet. sicut e regione etiā est cū istis q̄ ad istā
gratiā sequēdā nō sunt parati / cū ab ea vocā-
tur z mouent̄ ad ascēdendū / imo refutāt aut
alibi vadūt. aut certe verbo vel facto dicunt
gr̄e vt adhuc modicū ipsos expectet. z sic ip-
sa depulsa mox recedit. Oportet igit̄ p̄tinue
stare supra sui cordis custodiā ad imitandū
visitationē diuine gratie. z p̄cedere s̄m ipsi-
motū atq; voluntates. nec velocius neq; tar-
dius om̄i tpe cū p̄funda humilitate idignū
se indicādo / etiā ad mōtis istius latus iacere
quāto magis ad eius apicē ascendere. Post
hoc em̄ de tāto trahet̄ altius. Quēadmodū
rex p̄potēs volēs honorare milite suū. de tā-
to eū libentius collocat sup̄ius vt sedeat cū
principib; / quāto magis renitit̄ ad hoc. z de
tāto magis trahit̄ z pellit̄ de quanto miles
ipse plus hūiliat̄ se excusatos. Sup̄ oīa em̄
displicet deo p̄sumptio. nec delectat̄ euz mo-
dus volentiū euz accedere effrenate z sine ti-
more q̄ ad suū sociūz sibi siles. s; dz sp̄ custo-
diri sc̄tā z laudabil̄ verecundia. tremor z pa-
nor atq; timor cū p̄fidētia sue benignitatis.
Sine em̄ p̄fidētia tal̄ timor nimis cēt culpa-
bil̄ z impedimētū ascēsus nostri mōs. p̄pter
tremorē z tribulationē ampliorē q̄ rō exq̄re-
ret / seu q̄ iustū esset a timore p̄ceptā.

Capitulum. xxxvi.

De quibusdā alijs impedimētis isti⁹ vie.

y l
Quamur adhuc de alijs q̄busdā
obstaculis siue impedimētis. Sūt
em̄ quidā qui asinū suū. hoc est cor-
pus propriū / nimis verāt / ita q̄ aīa se de eo
iuuare nō valet. Alij aut̄ nimis sunt repleti
atq; pōderosi. infirmīz dormiētes siue pigri
Nimis em̄ diu extiterūt ī infirmario aut in-
firmitate carnalitat̄ p̄ comestione excessiuā
atq; potationē aut vaniloquiū. Suntq; ta-
les tanq; p̄tracti. resoluti paralitici z do: mi

rātes. ideoq; ipsos oportet curari a basso in-
cipiēdo. s. p̄ humilē p̄niam. ¶ Sed qđā sic
q̄ ascēdēdo vehementē patiunt̄ aliqui verbi
dei famē sp̄ualē. cupiūtq; post hec illd̄ audī-
re z legere. vii accidit q̄ legēdo nimis seipos
detinet. Recipiūt illic refectionē ampliorē
q̄ rō erigit / seu imoderate. vel q̄ tps req̄rit
int̄m q̄ sui ascēsus initio obliuiscūt. nec ascē-
dūt s̄m q̄ ceperūt. Uez ē ex pte altera talem
refectionē sepe fore proficiā atq; necessariā.
z p̄cipue ī exordio. vel qñ sumit̄ mēsurate.
sempq; p̄sideret hō suū ascensū. hoc ē q̄ i le-
gendo plus querat deuotionē q̄ sciam. Rur-
sus repiunt̄ aliq̄ recalcitrātes atq; saltātes cō-
tra stimulū ipsos p̄gentē ad ascēdendū ī al-
tū. hoc ē q̄ fugiūt nimis tribulationē. ¶ Itē
sunt qđā nō adhuc sufficiēter instructi de i-
nere querēdo seu interrogādo a scientib; / ad
habendū desup̄ p̄siliū. s; abūdātes ī sensu. p̄-
prio p̄fidūt ī seipos. z semet ī h̄ docere volē-
tes. z ideo oberrāt / z sepe turpiter deficiunt.
¶ Sed sunt aliq̄ nō desistētes petere viā z in-
quirere p̄ studiū seruēs. ad tantū q̄ de bac ā
cathedris etiā sciāt loq̄ z legere / aliosq; doce-
re. licet ibi nō fuerint. s. ī itinere tali. Loquūt̄
aut̄. qz sic audierūt ab alijs. nec nitunt̄ ascē-
dere p̄ illud q̄nq; z iō nō mirū si tales inferi-
us p̄maneat̄ semp. Nō em̄ itur ibi p̄ sola ver-
ba / sed optet pedes ad op̄ mittere. Isti sunt
quēadmodū illi q̄ ī plijs exhortant̄ instruūt
qz alios ad fortit̄ bellandū. s; ipsi ad tangen-
dū man⁹ nō apponūt. vel sicut q̄ alijs demō-
strāt itinera ad recipiēdas elemosinas a pe-
regris. ipsi s̄o nō vadūt / aut nō p̄nt ire p̄ ea
p̄p̄t suā infirmitatē seu impotētiā. ¶ Sūt aliq̄
qui postqz iter suū arripuerūt p̄ viā vnā / sta-
tim salūt̄ seu declināt ad aliā. z h̄ p̄p̄t incon-
stantiā eoz. aut qz putāt leuiorem se inueni-
ros vel delectabiliorē. z sic nec quicqz ascen-
dūt neq; p̄hēdūt. Sic canes ceruū agitā-
tes / cū nō venant̄. si mō post vnū / tūc post ali-
um insequunt̄. Poti⁹ optet eos vestigia inse-
qui p̄mi. nec se circa aliqd̄ aliud arrestare. q̄
liter solēt agere canes ad hoc bñ iducti. Alij
nō bñ ad seipos intendūt seu respiciūt / z ad
picula itineris sui / sed ip̄rouise z sine auilari-
one z cautela ponūt pedes suos. iō ruūt de
tā alto in tā bassū. ¶ Alij s̄o ascēdētes retro-
spiciūt aut inferius respiciūt. z q̄ cito q̄s de
basso eos vocauerit / totū derelinquūt. Qui
de tāto reddunt̄ inhabiles quāto diuti⁹ inse-
ti⁹ detinent̄. z inde difficili⁹ z grau⁹ reascen-
dūt. qz mundana cōuersatio ī loquendo aut

Contemplationis LXXIII.

aliud mundiale exercendo / nō modicū impedi-
mentū z retardatōz generat. z ī talibz nimis
cor suū figēs z scipz tradēs hmōi / nō velocit̄
resiliēs z discedēs citi⁹ ad ascēdēdū iter suū
iste q̄ cuiusmodi ē / vsqz ad lōguz tūc causat sī
bī impedimētū magnū. Jōqz ī istū optet mo-
rā trahere / nisi p sola necessitate z ptereundo
ea. vel salte q̄ si cor p inferi⁹ fuerit / sursum sint
corda. S; h̄ his q̄ nō didicerūt est difficile.
qz neqz ancorā cordis fixā hnt ad mōtē. nec
cordas bone psuetudinis eidem alligatas.
Interea sūt q̄dā q̄ cū ascēderint / nunqz pu-
tāt se inde recessuros. s; illic psistere tāqz be-
reditario iure. S; ī suo casu deorsū fragili-
tate ppiā agnoscūt. sentiūtqz tribulatōem.
bū p̄siderātes tūc / qz diuina gr̄a ipos ibidem
collocauit. tenuitqz q̄dū sibi placuit. z tūc
discūt cogitare d̄ inferiori p bonā hūilitate /
eristētes ī alto. z ecōtra cū inferi⁹ fuerit / iterū
spērāt reascēdere / hūites bonā patiaz. Q̄ p̄tz
em̄ ita bū z pl⁹ ī spūritali aduersitate sic cor /
porali. s. tēptatōibz durisqz afflictōibz mēt̄ q̄
sine solatōe sūt / z q̄les h̄re psueuerat v̄l de-
siderat / sic se immobilr pseruare. Q̄ postremo
aliq̄ ascēdēdo expēsas faciūt nimis largas z
excessiuas. puta p lachrimas z afflictōes. p̄
termittūtqz facere opa sua necessaria. Et iō
misericos de⁹ cū hmōi gr̄ose agit / pmitten-
do eos t̄pibz certis decidere et labi inferi⁹ /
ve sic illa facere possint. z eoz ad q̄ tenēt n̄ obli-
uiscāt ea opando. Talia sūt impedimēta ad p-
ueniēdū ad mōtē p̄replatōis z cetā sine nūe-
ro. q̄ p̄phēdi atqz reduci p̄nt ad p̄dicta. Ad
q̄ vincēda z virāda / necessaria ē fortis psue-
ritia cū gradibz supra dictis. s. humilit̄ patie-
tia / locoqz secreto z silentio.

Capitulum xxxvii.

Quidā modi meditandi qui p̄nt seruari
in contemplatione.

Z Aligēdo vel audiēdo p̄dicta / dubi-
tare posset aliq̄s z petere. quē in sua
p̄replatione modū obseruare de-
beat meditādi. Nō em̄ itur ibi pedibz cor p̄s
sed spūritalibz / q̄ cogitatōes atqz affectōnes
sunt ipsius aie. Et ergo nō semp vn⁹ z idem
mod⁹ meditādi tenēt / s; valde variat⁹ / fm p
sonaz. locoz atqz t̄pm diuersitate. z fm gra-
tiā dei / doctrinā vel sciam quā q̄s h̄z. Un⁹
vadit sic. ali⁹ v̄o sic. vnus atqz idē hodie vno
mō incedit. crastina v̄o aliter. Cogitanti m̄
q̄ nō erit inutile recitare exēplariter qualiter
aliq̄n quidā p̄transierit istā vitā. Fortassis

em̄ ho pficiet ad faciūis intelligēdū z re-
periēdū hui⁹ itineris introitū. Et recolo me
quōqz sc̄psisse vobis charissimis meis sorori-
bus plura ad p̄positū puenientia z ad seq̄n-
tia / q̄ nō resumo p̄ p̄nti. Q̄d gr̄ Rich. de s̄a-
cto victo. lib. sup̄ memorato / tradit modum
magis meo videre appropriatū z puenientē
p̄fundis clericis q̄ simplicibz / q̄ bñ general̄ ē
s; ad declarādū pl̄r̄ cet̄. q̄re hunc p̄tereo / z
doctoribz relinq̄. Q̄ S̄acr⁹ Aug. li. p̄f̄. dat
modū quēdā quē cū matre sua p̄p̄ia habu-
it. stans ad vnā fenestrā cuiusdā ortuli / non
multū aū obitū dicte matris sue. quē propo-
sui ī sequētibz breuiter tāgere. Q̄ Br̄s Greg.
largissimē ī suis moralibz de p̄replatōe loq̄t̄
ostēdēdo picula atqz profect⁹ inibi existētes
S; modū p̄ricularē intrādi v̄l illic se locan-
di quē quero / nō p̄cepi. Q̄ Br̄s Hiero. inē
alia scribit modū vnū ad v̄ginē Eustochiū
q̄ est q̄ meditat̄ mortis sue horā q̄leqz p̄mū
tūc receptura ē / quō v̄go maria cū filio suo
Ihu x̄po. sc̄ti angeli atqz v̄gines / sibi obui-
abunt ipsaz suscipiētes / cātantesqz canticuz
q̄d Maria Moyli soroz / post trāsītū maris
rubri sicco pede filioz ist̄ cecinit Cātemus
sc̄z dño gliose zc. Et silr̄ idē. b. Hiero. de se
ipso / ql̄iter post fortes tēptatōes / z crebras
pectoris tūsiōes / p̄tinue ī ploratibz z lachri-
mis q̄redo dei auxiliū / sibi videbat̄ societa-
ti angeloꝝ intesse / ob magnā siue ps̄cie pacē
z iocunditatē / ei post suā p̄niam z tribulati-
onē celit̄ a deo trāsmissam. Q̄ Lōcor dat̄ oēs
doctores cōiter ī mō. s. isto / q̄ est meditari ī
ferni penas horridas. paradisi gaudia. sua
p̄cā atqz mūdi vanitatē. s; ego adhuc p̄ticu-
lariozē modū inq̄ro. Q̄ Br̄s Bern. pene ī
om̄ibz sermonibz sup̄ Cātica / tractat modū
vnū. s. de spūali m̄rimonio inter deū z aiām.
quē q̄dā doctor pl⁹ nouell⁹ īseq̄t̄. faciēs inē
diuinā sapiāz z aiām / pariformiter quoddā
m̄rimoniū. Liber v̄o intitulat̄ horologiuꝝ
eterne sapie. Uex q̄dē / mod⁹ tal̄ ē alt⁹ z sub-
til̄ satisqz piculo sus / sic loq̄ndo / p̄serti a p̄nci-
pio sue p̄uersiōis eū tenere volētibz. Rō. cū
em̄ tales nouit̄j estiant meditari d̄ spūali
p̄nubio / leuit̄ laborē ī recordatōe de spūali
ad carnale m̄rimoniū. Nec ignoro ī dicto li-
bro q̄sdaz modos alios fore tactos. v̄tpote
cogitādo d̄ inuene siue adolescēte morit̄o no-
lētī v̄l n̄ potētī penitere. silr̄ meditādo dei iū-
dicia. itē p̄siderādo brām v̄ginē mariā ī ho-
ra passiois dñi n̄rī ihu x̄pi. q̄ modi bōi sūt at-
qz pueniētes. z p̄nt ibi videri q̄bz placuerit.

Capitulum. xxxviii

De modo contempladi que beatus Bernardus tenuit in principio.

Recitat beatus Bernardus de seipso quod in conversionis sue principio prope dedit sibi opus esse quod habere deberet opera bona et merita quod ex seipso nequaquam exquirere et habere. idcirco providit sibi habitum se talia ex meritis ihesu christi. Et extunc diligentissime meditabatur totam domini nostri ihesu christi vitam ab eius conceptione usque ascensionem. et ex omnibus penitus et amaritudinibus eius collegit sibi fasciculum mirre quem inter verba sua promozaretur et inuenit. atque hunc pro iugem memoriam suam superposuit suo pectori intime operando. **¶** Per quod concludo ipsum beatum Bernardum suam contemplationem et ascensionem in eadem incepisse/meditando assidue domini nostri ihesu christi vitam. quemadmodum legitur de sancta Cecilia quod euangelium christi in suo pectore portabat. scilicet vitam memorando. et non diebus neque noctibus vacabat a colloquijs diuinis et oratione. **¶** Et doctor quodam libro suo de summo amoris intitulo istam materiam sibi tractat et spiritualiter de passione domini nostri ihesu christi. ostendens quod in ea omne bonum reperitur et quod eadem passio. scilicet sit vite huiusmodi pura contemplationis/ostium. volens quod alium de intrare in contemplationem/ipse se seducit et decipit. et confirmat dictum suum auctore domini dicens. Ego sum via. veritas et vita. Via per quam progrediendum est. veritas viatorum illuminans. vita eundem nutriendum. sustentans et remunerans. Utinam profecerit liber esset in gallico translatus. meo enim iudicio valde vobis fieret proficuum. **¶** Sunt autem quidam contra alium modum non tenentes sue contemplationis/que quod ad quendam librum deuotionis se tradunt/vitam alicuius scripti aut aliud ad excitandam deuotionem plegetes secundum materiam quam reperit. quibus spiritus necessarii esse libri. Et ideo iste modus solus insufficientis est. nisi hoc etiam assuesceret agere sine presentia chartarum. **¶** Alii vero faciendo sua finitima diuina in ecclesia/addiscunt et se exercitant contemplari nitentes. Quamuis iudico istud esse multum difficile/spiritualiter in principio. et posse perungere isto modo ad contemplationis perfectionem/propter laborum carum annexum. nisi forte antea sint assuesfacti tales in suo secreto via contemplationis.

Capitulum. xxxix.

De alio modo meditando per exemplum mendicantis.

Qui personam quam non modicum profecerit ad reducendum suas cogitationes seu colligendum in unum et ad simplicitatem. per

quod diligentem seipsam intuebat fore pauperem miserabilem creaturam/nihil se habere et suo. nec quod quod possit acquirere. Quia ex causa medicare meditata. atque sic acquirere bonorum spiritualium elixirum a paradisi continentibus in talibus diuitijs opulentissimis atque plenius. quod nosset largos miroque modo charitativos existere. ideo profata persona sub arbore quodam loco secreto se collegit. in quo pro suo libitum atque diutius ibidem meditari posse putabat. Conuertit itaque se corde detentus sine loquela modo ad unum. postea ad alium scriptum/ secundum sue deuotionis misterium a quibus elixirum expectando. apertis docet suam necessitatem et indigentiam exponendo. et memorando eorum magnam gratiam atque largitatem deprecando etiam eos ut dignarentur intercedere pro se ad deum omnipotentem. quod personaliter apparere coram eo digna non esset. **¶** Uerum est dicta persona in huiusmodi meditatione plura sensisse impedimenta extraneorum cogitationum atque fantasiaz. ipsa tamen forti perseverantia se artauit. atque in dicto loco continuo inde non mouendo seu discedendo/ quousque quod quod inuenit. essetque stabilis oino in huiusmodi oratione. nec aliquid aliud intenderet. **¶** Per dies aut plurimos modum dictum continuo habebat. fueratque interdum ad duas tres vel quatuor horas periusque quod peritum habere potuisset. scilicet suarum cogitationum et affectionum unitatem atque reollectionem ad unum tale quale diximus super. Et per modum tale quasi semper puenit ad quod tenebat. quousque tamen citius/interdum vero tardius. precepitque clare vixit esse domini nostri ihesu christi promissus. quem perseveranter pulsans percedo/apertis eius. **¶** Potest igitur optime prope dedit quanta fuerint huiusmodi persone desideria ardentia et anxiosa suspiria atque gemitus erga sanctos. modo ad unum. modo ad alterum. specialius ad eos quorum festum tunc colebat. quousque absque succursu et auxilio preceptibili/pmisserat dictam personam ad suos pedes prouolunt/ ad tantis temporis spacium permanere in bello continuo suarum cogitationum/ tumultum non modicum/ atque in suo ascensu impedimentum validum causantium. nec per sancta desideria loquuntur mittentium eisdem spiritum tamen tamen de eadem optime se quod quod abiecit/ aie sue desiderium eisdem tribuendo secundum dei voluntatem et eius voluntatem. **¶** Reppit itaque dicta persona huiusmodi etiam difficultatem sibi conuertit ad profectum. ut eadem disceret vincere et ardentius flagitare. Tamen accidit quod se de cetero in sua oratione reppit citius. atque quasi sine impedimento collectam in modum tale ad suarum cogitationum unionem atque simplicitatem. leuiusque modo predicto et ceteris bona consuetudine comite ad predicta puenit. **¶** Et pro isto modum in initio guilbermum parisiensem. do

corde p̄cipuū tenuisse/ quē assūmasse legēdo
reppi/ qz paupes trutāni atqz captiui ipsuz
deū exorare docuerūt. ¶ In libr̄s etiā eiusdē
p̄z/ quē admodū orōes vni viatorū padisum
adeū p̄ ipetrāda el̄yna ⁊ auxilio pulcre cō
pat. In q̄ pariter libro q̄si p̄ totū ad deū/ ad
dñm qz n̄m ihm xpm ⁊ suos sc̄tōs/ sp̄ali⁹ ad
ḡginē mariā/ rōes adducit. q̄tm⁹ auxilietur
creature eis supplicanti. suāqz paupratē alle
gāti. Loq̄t itē d̄ corā iudicibz p̄ntat̄s. quō ta
les i suis petitiōibz sint circūspecti atqz sapiē
tes. Nimir̄. timēt em̄ ⁊ piculū sibi vidēt im
minere. Tali mō ⁊ nos. imo ⁊ adhuc āplius
corā deo p̄ntati facere nob multū expediret.

Capitulum. xl.

Comendatio istius modi contemplatio
nis/ tanqz securi. vtilis ⁊ leuis.

A Sū modū inchoādi cōtemplatiōes/
cui placet seq̄ p̄t. sat̄ em̄ ē secur⁹. sim
plex atqz leuis. Cōueniēs etiā ḡdū
bñ p̄mo cōtemplatiōis antedicto q̄ assignat hu
mil̄ p̄nia. Ibi ei nō aliud q̄ indulgētia petif
atqz bñ opandi tpe affuturo gr̄a. itē etiā re
mediū ⁊ plagas suas ⁊ pctōz ifirmitates va
rias. Ad qd nō par̄ orōes bñ Ansel. diuer
forūqz ceteroz sc̄tōz/ edite ad sc̄tōs ⁊ sc̄as/ p
ficiūt. Liber qz de q̄ p̄dē locut⁹ sū rethorica
diuina inculat a guilhel. p̄sien. p̄pilar⁹/ mul
tū ad ista vtil. ¶ Sup̄ mō isto inchoādi cōtem
plarōz/ dudū optabā orōes q̄ndā fabricare i
modū paup̄is panē suū ostiati q̄rēt̄s v̄l̄ idul
gētiā q̄rēt̄s ⁊ petēt̄s ad istar̄ icarceratorū aut
certe ad similitudinē el̄ynā petēt̄s. nō qdē p̄ se
ipsis/ s; p̄ i hospitalibz degentibz. Sepe em̄
aliqz deuotōz/ suā p̄ alio interpellando repit
maḡ q̄ si p̄ se deū exoraret/ ibiqz multū p̄
ficiūt. Tenēt etiā ad h̄ p̄les ex officio suo quē
admodū viri eccl̄iastici/ aliqz ex el̄yna vitaz
ducētes corpis. imo dico oēs debere h̄ face
re tā p̄p̄t̄ dei mādatū/ q̄s etiā p̄p̄t̄ bñficia ab
alijs recepta. siue talia sint bona nate a suis
parētibz. siue bona fortune ip̄is collata iure
hereditario possidēda a viuis aut a mortuis
¶ Cōpilauī p̄dē orōes q̄ndā/ ad dñm Jesum
xpm̄ inchoāte. Jesu sp̄ose ḡginat̄s rē. Intē
do aut̄ (si deo placitū fuerit/ de h̄ i breui dis
fusi⁹ p̄scribere op⁹. Ulex ē om̄es mūdi septu
ras nō posse p̄ducere cōtemplatiū q̄ tēdere h̄z
quē admodū facit fort̄s p̄seuerātia auxiliāte
dei gr̄a/ faciēdo exēplo p̄sone sup̄ memorate
ponēdoqz ad p̄cticā. s. ad op⁹. qz affectōnes
scribi neq̄unt. neqz generant̄ p̄ l̄ras aut p̄ h̄z

ba/ sed p̄ operis exercitium.

Capitulum. xli.

De modo vsitandi se in contemplatione
fm̄ istum modum.

Q Uem̄ h̄o delectat p̄habita silēdo
hic multā largā materiā h̄z vsitādū
assuescēdi ad suaz cogitationū recollectōez
intra se. erga etiā deū atqz suos sc̄tōs. N̄re
em̄ necitates ⁊ miserie ac ifirmitates/ tā cor
poris q̄s aie ifinite sūt. Debic̄ h̄utes nobis
acq̄rēde i magno sūt nūero sic ⁊ sc̄ti ⁊ sc̄te. q̄
bus nob supplicādū ē. nūc sil̄ oibz. nunc h̄o
cuilibet sc̄tōsū. Int̄ ceteras etiā necessitates
mort̄s hora postremū ē negociū. qd pl⁹ nob
ē timendū. Ob cui⁹ hore horrozē/ sollicitē p
uidendū foret nob remediū ⁊ vita sup̄stite p
curare amicos atqz defensores. laturos au
p̄liū i momēto tā terribili ad bñplacitū dei
Horā istā sūme añ mēt̄s oculos reducere/ p̄fi
cū ē ei⁹ mēozia recētē om̄i tpe vite i oibz
fact̄s n̄ris h̄z. In n̄re cōtemplatiōis secreto a
nobis ip̄is sepi⁹ q̄rēdū ē. Dō aia mea dic mi
hi. paup̄ ⁊ miserabil⁹ p̄fiterē mibi. si i p̄ntiāz
aut itra vni⁹ hore spaciū separi te a corpe op
teret ad astandū tremēdo dei iudicio/ qd di
ctura/ ad quē deniqz p̄fugerēs. Si n̄des qz
sic ⁊ sic faceres/ ⁊ ex toto corde tūc miscōiaz
atqz veniaz ab oī potēti deo flagitares a suis
q̄s sc̄tis. Fac igit̄ talit̄ i p̄nti Ignoras em̄ i
q̄ p̄ucto ifirmitat̄s p̄ tūc eris. aut qd spaciū
t̄pis ad h̄ faciēdū h̄z potueris. ¶ In h̄mōi
meditatōe viuacit̄ seu cordintie ⁊ diu mora
ri debem⁹ quozqz nob videat̄ q̄ sentiam⁹ mor
tē multuz appozimare. ¶ Itē p̄siderādi sūt
amici n̄ri p̄ q̄b̄ orare volum⁹/ cē eos i necita
te vltia/ pura ad lectū mortis. Et quō a nob
supplicat̄ auxiliū req̄rūt/ desiderātes q̄tm⁹ p̄
eis p̄ces effūdā/ p̄p̄tiamurqz eis ac si in
p̄nti sic agerēt nobiscū. Hoc q̄ qm̄ fiet et nō
diu tardabit/ misereamur iterea aie n̄re/ ac si
eā i medio flāme purgatorij p̄spicere⁹ collo
catā. Ad qd bñ iuuat p̄siderare diligēt̄er mi
seriā aut dolorē validū quē q̄s p̄ suā suffert
ifirmitatē aut aliunde/ q̄l̄iter vehemēt̄er in
de cruciat̄. Quid ergo erit de aia misera p̄
pellura tanta in futuro seculo?

Capitulum. xlii.

De tribus dei iudicijs añ oculos mentis
reuocandis pro materia cōtemplatiōis
Dissim⁹ isup̄ i h̄mōi cōtemplatiōe reuo
care añ mēt̄s n̄re oculos tria dei iudi
33 2

cia q̄ seſſur^o eſeu tenebit aut tenet. Unū te-
nebit ſicut p̄ i q̄ regnat ⁊ iudicat mīa dulcī
⁊ pia. Et talē i vita p̄nti. Scdm̄ tenet ſicut
dñs p̄ ſeruū ſuū. vbi regnat atq; iudicat iuſti-
cia rigoroſa. Optet ei illic oīa exoluere debi-
ta. ⁊ h̄ eī purgatorio. Tercū eī inferno. vbi
regē horrēda ⁊ crudeliſſima iuſticia. ſ. p̄pter
p̄ctōres dānatos. Ibi em̄ de^o punit ad iſtar
iudicē ſecti nō potēt^o p̄tra maleficos morte
eterna dignos. Vodo poſtrema duo iudi-
cia declāre poſſum^o / appellādo ⁊ ſubmittē-
do noſ ad p̄mā curiā. ſ. miſcōdie. q̄ durat ſolū
iſta vita ſtāte. Bonū gē nobis dū t̄ps habe-
mus eligere / et interim q̄ h̄re poſſum^o / ſctōs
interceſſores ad deū. P̄cipue ibi habem^o i di-
cta curia n̄ram dñāz reginā dicte curie. ſ. mi-
ſcōdie exiſtētē. ſilr̄ noſtrā matrē et aduocataz
dulciſſimā ac gliōſiſſimāz virgine^m Mariā.
Pariter eī illic Ihs x̄ps p̄ n̄r. frat̄ n̄r. aduo-
cat^o. p̄ſiliari^o. mediatoz atq; redēptoz. ¶ Et
i p̄tate iſte nimis eēt ſtolid^o ⁊ infatuat^o q̄ re-
cuſaret vna cū p̄pheta ſeipm̄ ſubmittere dei
miſcōdie ſuppliciter dicēte. Dñe ne in furoze
tuo arguas me / neq; i ira tua corripas me.
Ubi tāgit p̄pha iſta tria iudicia. Dicit em̄.
Dñe ne i furoze tuo arguas me. i. i inferno.
Neq; i ira tua corripas me. h̄ eī in purgato-
rio. S; p̄m̄ miſcōdiam tuā miſerere mei qm̄
iſfirm^o ſū. ſ. i hac vita. Et adhuc poſſum^o inq̄-
rere ⁊ inuenire alieuamē ſtagelli qd̄ iuſte me-
ruim^o. ſ. mediāte interceſſiōe tali q̄ dicta ē. ⁊
ſepe ex toto ſic q̄tari ſeu etiāz abſolui. ¶ Qui
etiāz attente p̄ſarēt atq; ſibi p̄poneret exitū
hui^o carceris q̄ detinemur qd̄ erit i articulo
mortis. cogitaretq; ad p̄dicta tria iudicia. tal^o
oīno cū gaudio ingēti / hui^o mōdi iſfirmitates
atq; diffamatōes / paubrates ⁊ ſilia q̄ pena-
litates dicunt^o / leuiſſime ſufferret. et certe de
nulla aduerſitate vite hui^o curaret. ¶ Qui in
ſup̄ q̄tidie ad mēoriaz reduceret mozi ſe opte-
re. ſ; qm̄ aut q̄liter ignorat. examiarerq; ſe ſe
p̄ / an i ſtatu i q̄ eī mozi auderet / q̄ ſi non. p̄-
ſecto remoueret in breui impedimenta / vt ſe
cure mortis p̄ſtolaret aduentū.

Capitulum. xliii.

Quō quidā deficiunt in forti p̄ſeuerātia /
⁊ in p̄templatione modicū proficiunt.

D **P** Lures aut^o min^o bñ auſati ſunt cir-
ca p̄ſeuerantie fortitudinē ſeu circa
p̄replatiōis fructū. ac p̄ h̄ ad iſta p̄ſe-
quēdū multū remōti. Renuit em̄ ſeipos da-
re oꝝoni aut meditatiōi incubere / niſi ſe de-

notōe ſentiāt affectos ad illa. ac niſi eis eos
iſta delectāt veniatq; ad cor ſuū. Vidēt em̄
talib; aliis dicta niſil p̄deſſe. Sed h̄mōi cō-
parāt huic q̄ frigore nimīū cruciat. recuſat
tñ accedere ad ignē / niſi p̄us habeat calorē.
Aut certe eq̄panſ alicui fame p̄enti. nolētq;
q̄rere ad manducandū niſi antea ſaturat^o ſit
Quare em̄ aliq̄s ſe dat i oꝝōz v̄l meditatiōz
niſi vt caleſiat diuini amoris igne. v̄l vt ſatu-
ret donis aut grā dei. Tales i h̄ deficiūt ſeu
errāt / putātes ſe t̄ps p̄dere p̄poſiti i oꝝōe vel
meditatiōe / nō mox deuotiōis imbre irrigāt.
Ad qd̄ r̄ideo / q̄ ſi nitant^o q̄tū i ſe eī ad h̄ atq;
faciūt laborē ſuū. ſintq; i bello ⁊ pugna p̄ri-
nua p̄tra ſuas cogitaciōes / cū diſplicētia. q̄
nō abſcedūt / nec pacē h̄re p̄mittūt. tales p̄o-
tūc mai^o repositāt meritū q̄ ſepe ſi eis adue-
nirēt deuotiō ſubito ſine tali p̄ſictu. Rō. q̄
militāt deo. ⁊ ſuūt ſuis exp̄ſis p̄p̄is ⁊ ſū-
p̄tib; atq; cū labore maioriz pena Verū tñ
ē q̄ volēs ad exēplū p̄narrate p̄ſone ſup̄. ſe
ipm̄ exercere optz ad h̄ h̄re ipm̄ magnū t̄ps
ſpaciū. reiecto etiā oī onere aliaz occupatio-
nū / tā ex p̄te ſua q̄ alioz. ſeq; arcere ad p̄ma-
nēdū i vno loco fixū lōgo tēpe. ſiue ſolatio
ſubſeq̄ aliq̄ ſiue nulla. q̄ tñ ad eādē h̄ndā la-
borare nō ceſſet atq; ſit p̄tinuus. Lūq; ſeni-
mio ſenſerit tedio affectū / ſibi p̄pi dicat q̄ ad
huc expectet ad medie hore ſpaciū. ac ore fa-
ciendo p̄niaz ſuā / expectās diuie grē el̄ynā
Poſt horaz p̄o elapſam / adhuc ſe p̄moneat
ad p̄ſitēdū talit^o ad alterā horā. Et ſepe i po-
ſtrema dimidiē hore p̄te tal^o i ſua p̄replatiōe
ampli^o p̄ficiet q̄ oī t̄pe p̄terito. ⁊ q̄ alijs. ⁊
dieb; / aut certe i vno mēſe. Q; ſi a caſu i ſuo
regreſſu aut iterato accēſſu / repit ſe q̄ſi refu-
tatū / ſic. ſ. q̄ el̄yna ei denegēt / puta nō p̄ſecu-
tus grāz deuotiōis. tūchūliter ei p̄uenit con-
uerti ad deū / p̄ſitēdo i dignū ſe fore tāte grē.
imo q̄ pl^o meruiſſet p̄bera ⁊ ſtagella atq; tri-
bulatiōes q̄ h̄mōi ſolatiōnes laudes ⁊ glia tibi
ſint ſp. mibi aut^o (vt dignū eſt ⁊ iuſtū) p̄ſuſio.
niſi oppoſitūz p̄ueniat mibi de tua miſcōdia.
Per talē modū vincet deū / faciēs ei ſacrifici-
um d̄ cordis ſui duricia. ⁊ certe de^o ei^o nō ob-
liuſcit p̄ferēs miſcōdiaz ſuaz cū coguerit hor-
rā atq; punctū expediētē ſm̄ ſuū bñ placitū
¶ Nec etiā d; aliq̄s h̄mōi ſolatiōes nimis
affectare i lachrimis atq; deuotiōe / p̄ ſua de-
lectatiōe ⁊ ad ſuā placētā. ſ; vt p̄ talē ſolari-
onē amore ardētiori deuotiā / ad deū poſſit
melius. diuini^o ⁊ delectabili^o ſe p̄uere. Si

igitur magis ei placitum fuerit quod propter alios ei famuletur sine talibus solatibus / proformit et nobis idem placere debemus dicere. O domine deus omnipotens sufficit mihi optineat pro meum atque remuneratio a te refertur mihi in paradiso / in presentia illud non tribues. Illud unum suppliciter oro ut mihi non irascaris / sed ut vivam in tua gratia firmo. de cetero fiat voluntas tua. Qui vero devotus affertur fuerit / diligens existat gratiarum actioes ex toto corde referens deo omnipotenti oratio instans ut augmetur et confirmet opus placentis sue in eo inceptum / absque hoc quod tale quod ei hic proferat sicut pro meum. quin potius in futurum referret pro benedictione integram.

Capitulum. xliiii.

Quaedam imaginatio montis cuius tribus habitaculis. scilicet fidei. spei et charitatis.

Eter mors antea adducti / pro facilliori sui elevatione in contemplatione / pro quibus imaginari conveniunt. quemadmodum aliqui quaedam que noui fecerat. Et breuitate perstringat eadem. Imaginatur igitur mare magnum piculo sissimum / quod diversorum generum homines euntes et redeuntes navigio praesent / diversis navibus. ad unum tamen finaliter portum redeuntes. in quo etiam magna praesentia propter pericula maris atque tempestates varias necessario habere. Ad ripam vero huius maris / seu in litore elevatione erit rupes altitudinis mire / super quam existens quicumque securus est. de quo propter quod in magno isto mari fiat / speculari potest absque sui piculo. In ista rupe tres sunt stationes sive habitacula tria. unum in basso. aliud in medio. tertium vero in fine sive summo. In primo imaginatur fidei esse hospitium. in secundo spei. in tertio vero charitatis. Quod quicumque in primo fuerit habitaculo. scilicet basso. fides ipsa eadem maris horribilia ostendit pericula. Quod ad aliam / pro qua incipit timorem validum. quod respicit iudicia dei mirabilia in ipsos peccatores / ab eo in istis maris voragine periculis donatone perpetua / absque ullo remedio. Et ibi pro homo devotus in certa fide coram sue mentis oculis statuere omnia sua facta / ad generandum in se secum timorem et pavorem secreto dei iudiciorum. Quemadmodum est fragilitas et mutabilitas. breuitas vite mortal. mortis incertitudo. donatorum horrores. multitudinem eorum quod donant propter sua peccata. defectusque temporis perire. quod in dies annos etiam excessus. Item quod dominus noster ihesus christus scilicet omnes multa passi sunt tormenta. afflictiones et tribulationes. ita sit certum quod adhuc plura sustinebit mali atque donati. Et quilibet sive bonus sive malus expectare habet tribulationes affuturas sive ei

tristis aut tardis. In secunda vero statione aut mansione / locabitur spes tradens homini devoto fiduciam / ne pro timore nimium desperet. et sic semetipsum perdat et donet. Et ibi debet considerari omnia que faciunt ad spei bonam accipiendam de dei bonitate. Sic enim nobis esse faciendum ipse mandavit. Revoce mus illic ad memoriam misericordias sanctorum et sanctarum. beneficia infinita ab ipso nobis exhibita. et que quotidie exhibet absque ullo nostro merito. spem autem maximam dignationis et misericordiarum passionis ihesu christi domini nostri. Item gratiam quam deus facit subito peccatoribus eos sustinendo. In hoc tabernaculo spei anima devota resumit aliquantulum cor suum transferendo se de uno tabernaculo ad aliud. ad misericordiam pavorem et humilitatem cum spe bona. Unum enim alio absente non sufficit. In tertia vero mansione dicte rupis demorat charitas. ibique consistet anima devota domini sui magnitudinem. et quod dignus sit amari. appreciari atque laudari. Qualiter omnia gubernat atque sustinet. omne quod est ex nihilo pura sua bonitate creavit. Et sic de similibus peccatoribus nobilibus sine numero. sic et de gloria quam suis tradidit amicis. Sanctus Augustinus docebat quicumque agnoscere deum pro mentis elevatione super terram. super celum. super propria sua animas. atque super res omnes ab eo creatas. et tunc in momento temporis et raptu / subito ad similitudinem chorusca / tione / aut velocis nubium cursus / anima devota attingit quod sit de deo. et statim decidit e contra se relabit. Sed ibi non oportet vos esse curiosas / nec nimis stabilire et stare. Sufficit vobis deum agnoscere in paradiso celi. et quantum in presentia seculo deus sufficere vobis quod credatis et cognoscatis quod ipse creator. factor et redemptor vester est. et sic de aliis dignitatibus / de quibus in fide catholica edocemini. si ne hoc quod scire velitis quod sit ipse deus in sua natura per claram visionem eius. De quo tradidit vobis tale documentum sancti dionysii. Quotiescumque in contemplatione et meditatione de deo factis. scitis qualem sit res quam videtis. videtis quod vobis quod res hec vasa quecumque modo affuerit alicui rei alteri huius mundi. tunc certitudinaliter teneatis vos non videre deum taliter per claram visionem. Et sicut modo dico et de angelis. Non enim est deus corporaliter magnus. nec albus / nec rubeus / nec clarus / nec coloratus. Sic nec sunt et angeli. Uterque quidem est quod cognoscitur et sentitur bene pro modo alium quod seculo tradit non pro / nec vobis edoceri. nisi quod ista sic cognoscentes sentiunt et sciunt hoc quod cognoscunt. Sicut sentiendo unum dulcorum / aut pleitudinem unam. unum saporem aut unam melodiam. et talia sentimenta enarrari nequeunt. Sic a simili aliqui ultra nos sentimus bene amorem aut gaudium. et tamen amor et gau-

Epistole

diū nō sūt magna corpāl'r aut gracilia. alba vel nigra. Nec posset aliq's facere intelligere aliquē q̄lia eēt talia q̄ nūq's h̄mōi sensissz i se. ¶ Nō tñ dico qn cōcipi poterit deus qd sit i hūana natura. hz em̄ vi sic corp'. formatul qz ē vt ali' hō. Sz qd dixi d̄ deo / intelligo i sua diuina eētia. ¶ Et qn̄ aia deuota bñ vsi/rata eēt inhabitādo istā rupē aut mōtez forti meditatōe / r p forte cogitatōz sp̄ illuc reuer/teret / facili' se elenādo ac p̄mpti' ad habēdū fidē. spem r charitates. r alias pulcerrimas p̄tēplātōes absq's numero q's ibidez repiret. essetq's ei tanq's portus r litus seu p̄fugium p̄tra oēs tribulationes r impedimēta maris magni huius p̄sentis mundi.

Capitulum. xlv.

De tribus modis quibus gratia datur.

Sicut sup̄ memini / mille r mille modis p̄tēplatio variari p̄t r h̄t. Jōq's p̄ tāto ad p̄ns nō p̄sisto / relinquēdo quēlibet suo sensui r ḡtie a deo collate / ne vi deat quoddā largissimū atq's copiosissimū r qdāmmō infinitū in tā breui r modica imaginatione velle p̄stringere. Sed p̄ finali ad huc dico gratiā dei p̄ntē esse aie tribus modis specialiter. ¶ Unus ē p̄ iustificatiōē. sine h̄ q' sentiat. atq's animaz cui sic adest deo acceprabile reddet. ¶ Alius modus ē p̄ sentimētū r p̄solatiōē aliquā. sicut in istis q̄ in sua p̄tēplatiōe recipiūt et p̄cipiunt diuersos p̄solatiōnū modos atq's gaudia sp̄ualia. Nā interdū eis dē videt q' liquefiant om̄ino in q̄dam dulcedine. intantū vt omne qd cernūt aut meditat' / plenū essetali dulcore iudicāt. Aliqñ vō recipiūt securitatē quandā admirandā humilitate plenā. qua mediāte / ipsi sibi bimet displicēt / solā accipientes delectatōez r placentiā corū in deo. Quotiens em̄ sibi metipsi quis placet / atq's in se de seipso gaudet / certus sit a vera hūilitate se esse alienuz. nec cōsolatōes suas quibus iocundat' a deo habere sciat originē. Vera em̄ hūilitas semper existēs sociata visitationibz bonis atq's diuinis / dat cognoscere ad imū et veraciter defectus suos. p̄ quos sibi homo displicet / reddētq's vlt' atq's abominabil' i aspectu suo. nihilominus placentiā maximā habēs. sed que i gratia. misericōdia. bonitateq's diuina cōsistit. Aliqñ anima deuota sentiet cordis sui quandā dilatatiōē vel sui intellectus comprehendēs in se plus q's etiā totus mūdus. in dicabitq's deū fore tam excellētis atq's infini

te maiestatis / q' quasi om̄e quod residuū ē / ei nihil oino esse videat / nisi in q̄tū esse in talibus deus cognoscit. Quādoq's vō sentiet anima in se quandā sp̄ualem ebrietatē p̄mouentē eam sobrie in laudes sp̄uales. suspiria qz sancta r deuota nō se valens ad intra continere / quin oporteat de for' erumpere seu ad extra id ostendere qd sentiat. videtq's interdū eidē q' om̄ia plena sint gloria r laude plena. ¶ Tertius vō modus habēdi gratiaz p̄ sentie dei / est p̄ vnionē. quē admodū beatus Paulus ap̄tus habuit. ceteriq's contemplatiui excellētissimi Sed de mō isto loqui me indignū reputo. r os meū cōtineo. aliorū doctoribusq' illud relinquēs discutiendum

Finit.

Sequitur episto-

la ab eodem edita.

Tulerūt eximie charitatis vestre littere / nō parū leuamen i forunio meo (sicut spero) felici. Est em̄ flagellū patris misericordiaz quod vsq's mō vere supra spem r omne meritū meū tempauit. Fecit em̄ cū temptatiōe puentū vt possem sustinere. Gratiā igi' vestre benignissime pietati / que p̄ passionē p̄stitit taliter flagellato / q' plena p̄solatiōe documēta sup̄ addidit. q' demū preconis. q̄lia necy sup̄o mibi / nec eis me dignū cēseo p̄granauit. Sic plane sic decebat sapiāz p̄fessos / vt vnuz e' p̄sortio suo q's q's abortiuū / qz tñ i tribulatōe positū solarent. ¶ Uex r si absq's vlla fictōe cū laboribz plimis r expēsis / olim iā conat' sū debiles humeros meos / r fragilitat' sue p̄socios subducere oneri tāto cācellarie parisiē. r in aliū gradū trāfferre. nihilomin' inegressibili quodā laborinto circūactus / r qsi posuerū pedes meos in rete / r i maculis ei' ambulē / p̄fusus sū ab expectatōe / sentioq's illud Terentianū. q' nō licet homines sepe eē vt vult. Vādar' sū q̄ppe ab illo / cui post deus me r oēs operas meas debeo. dñm meū domini Burguū. loquor. cui' vrinā aliud circa me pro me modesti'. humilius. salubriusq's consiliū exiitisset. ignoscat deus idipm consule tibus. ¶ Jbā obediēs / sed impediuit iter meum / q' olim asine Balaam obsticit / r interim ab executōe officij cācellarie me spontaneuz illud etiā p̄fusus deserere paratū. tñ illud pro obediētia creq' volentē suspendit. In quare facio qd mandatis / neq's aliud p̄nuc subesse